

Lukio-ohjelma	
Miksi tämä ohjelma?	2
Nykytila	5
Vetovoima, hyvinvointi ja tulokset	5
Kauniaisten lukion toiminta	9
Gymnasiet Grankulla samskolanin toiminta	11
Yhteistyö lukioiden välillä	12
Koulutilat	14
Talous	16
Vieraspaikkakuntalaiset opiskelijat	18
Tulevaisuuden lukio	20
Haasteet ja mahdollisuudet	23
Alueen demografinen kehitys	23
Sijainti ja liikenneyhteydet	26
Uusi lainsäädäntö	27
Lukion opetussuunnitelma 2021	28
Pedagogisen kehityksen edelläkävijät – edistykselliset koulut	30
Kehittämisvaihtoehdot	32
Yhteenveto	41

Miksi tämä ohjelma?

Tehtävä lukio-ohjelman laatimisesta Kauniaisten lukioille syntyi jo hallituskaudella 2011–2015. Silloin keskusteltiin lukiouudistuksesta, joka muun muassa edellytti koulutuksen järjestäjiltä uuden luvan anomista koulutuksen järjestämiseen. Luvan saanti oli sidottu lukioiden alueelliseen merkitykseen, koulutustarpeisiin, taloudellisiin edellytyksiin ja ammatillisiin edellytyksiin, esim. tiloihin, oppimisympäristöihin, opettajien kelpoisuuteen ja korkeakouluyhteistyöhön. Käytännössä tämä tarkoitti, että riittävän volyymin ja riittävän opiskelijamäärän merkitys kasvoi. Nähtiin tärkeänä, että lukiot ovat vahvoja niin taloudellisesta kuin laadullisestakin näkökulmasta. Lukiouudistuksen tavoitteena oli myös muuttaa rahoitus pohjaa valtionosuusjärjestelmän kautta. Uudistusta ei kuitenkaan koskaan viety läpi.

Kaupungin vuoden 2015 talousarviossa tuotiin esiin ajatus opiskelijamäärän lisäämisestä kaupungin lukioissa sekä tarve lukiostrategiaan. Valtuuston 12. maaliskuuta 2018 (4§) hyväksymässä kaupungin strategiassa vuosille 2018–2022 Kauniaisten tavoitteena on olla oppimismyönteinen kaupunki, joka katsoo tulevaisuuteen. Kaupunki haluaa strategian mukaan kehittää:

korkealuokkaista koulutusta, jossa oppilas on keskiössä, ja joka kattaa

- o toimivat siirtymät kouluasteelta toiselle
- o koulut, jotka vastaavat tulevaisuuden tarpeisiin
- o hallinnollisen yhtenäiskoulun ja laaditun lukio-ohjelman
- o koulujen ja päiväkotien yhteistyön edistämisen.

Uusi lukiolaki astui voimaan 1.8.2019 (2018/714). Se edellyttää muun muassa opintojen ohjauksen järjestämistä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin ja oikeus erityisopetukseen yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa lisätään. Lisäksi mainittakoon, että lukiokoulutuksessa siirrytään 150 opintopisteen järjestelmään 75 kurssin sijaan ja että tulevan opintosuunnitelman mukaan on 1.8.2021 lähtien mahdollisuus huomattavasti useampiin oppiaineiden rajat ylittäviin opintokokonaisuuksiin (ks. luku Haasteet ja mahdollisuudet, uusi lainsäädäntö).

Oppiainerajat ylittävät kokonaisuudet kannustavat etsimään lukiokohtaisia ratkaisuja ja suunnittelemaan opetusta yhä enemmän teemojen ja ilmiöiden pohjalta. Se antaa myös mahdollisuuden ryhmittää opinnot uudella tavalla. Siirtyminen korkeakoulujen opintopistejärjestelmään helpottaa lukioaikana käytyjen korkeakouluopintojen hyväksilukemista ja tukee niiden suorittamista.

Myös muutokset ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin (2019/502) astuivat voimaan 1.8.2019. Uuden lain mukaan kokelaan on suoritettava viisi koetta nykyisten neljän sijaan. Tämä koskee opiskelijoita, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen keväällä 2022 tai sen jälkeen. Jo syksyllä 2019 opiskelijat saivat oikeuden uusia hylätyn kokeen kolme kertaa aikaisemman kahden kerran sijaan. Hyväksytyin kokeen on voinut uusia rajoituksetta jo syksystä 2019 lähtien. Tämä merkitsee, että myös jo tutkinnon suorittaneilla opiskelijoilla on oikeus täydentää ja kirjoittaa uudelleen kokeitaan vanhassa lukiossaan. (ks. luku Haasteet ja mahdollisuudet, uusi lainsäädäntö)

Uudella 3.6.2019 esitellyllä hallitusohjelmalla *Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta* on neljä päätavoitetta, jotka koskevat osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomea. Seuraavaksi yhteenveto niistä kohdista, jotka päätavoitteissa koskevat erityisesti lukiokoulutusta:

1. Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy.
  - a. Varmistetaan, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen.
  - b. Ohjausta ja oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja lisätään.
  - c. Oppivelvollisuusikä nostetaan 18 ikävuoteen. Oppivelvollisuuden pidentäminen edellyttää, että toisen asteen koulutus on maksuton.
2. Lapset ja nuoret voivat hyvin.
  - a. Sitova mitoitus toisen asteen koulutuksen opiskelijahuollon palveluihin. Opinto-ohjausta eri koulutusasteilla vahvistetaan. Sitovaa mitoitusta toisen asteen koulutuksen opinto-ohjaajien lukumäärään selvitetään.
3. Koulutus rakentaa yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
  - a. Edistetään koulutuksen laatua, opettajien työehtoja ja nuorten hyvinvointia faktatiedon pohjalta kaikissa lukioissa ja ammattioppilaitoksissa. Riittävät resurssit lähiopetukseen ja ohjaukseen suhteessa muuttuneisiin vaatimuksiin.
  - b. Edistetään lukiokoulutuksen laatua ja uuden lukiolain toimeenpanoa.
  - c. Läpileikkaavia teemoja ovat kestävä kehitys ja ilmastokasvatus, digitalisaatio, talous- ja työelämätaidot sekä seksuaali- ja tasa-arvokasvatus.
  - d. Laaditaan ohjelma oppimisen edistämiseksi toisessa kotimaisessa kielessä. Toisen kotimaisen kielen ottaminen pakolliseksi aineeksi ylioppilastutkintoon on hallituksen tavoitteena.
4. Suomi on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida.

Hallitusohjelman mukaan edellä mainittuihin tavoitteisiin varataan hallituskaudella yhteensä 201,5 miljoonaa euroa. Määrältään 107 miljoonaa euroa varataan oppivelvollisuuden nostamiseen, 18 miljoonaa euroa lukiokoulutuksen yksikköhinnan määrittämiseen ja 29 miljoonaa euroa oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen perusopetuksessa ja toisella asteella. Loput varoista suunnataan varhaiskasvatukseen ja koulupäivän yhteydessä järjestettävään harrastustoimintaan.

Myöhemmässä lehdistötiedotteessaan opetus- ja kulttuuriministeriö ilmoitti seuraavaa:

”Oppivelvollisuus laajennetaan jatkumaan toiselle asteelle 18 ikävuoteen asti. Samalla toisen asteen opinnoista tehdään kokonaan maksuttomia. Uudistuksen tavoitteen on nostaa osaamistasoa koko yhteiskunnan laajuisesti ja vastata kasvaviin osaamisvaatimuksiin. Oppivelvollisuuden uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuuden laajentamiseen, sekä toisen asteen maksuttomuuteen varataan 22 miljoonaa euroa vuonna 2021, 65 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja 107 miljoonaa euroa vuonna 2023. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen perusopetuksessa ja toisella asteella varataan 10 miljoonaa euroa vuonna 2021, 20 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja 29 miljoonaa euroa vuonna 2023.” (OKM-tiedote / Opetusministeri Andersson ja tiede- ja

kulttuuriministeri Kosonen: Hallitus panostaa koulutukseen ja osaamiseen
- 17.9.2019)

Tämän lukio-ohjelman tavoitteena on ottaa esiin erilaisia ratkaisuja ylläpitämään lukioiden vetovoimaa ja takaamaan korkealaatuisen opetuksen jatkuvuus Kauniaisissa. Pitkän aikavälin lukiostrategiasta on lukioiden kilpailukyvyn kehittämisen lisäksi hyötyä myös yhteisen tulevaisuuden vision luomisessa.

Raportissa otettiin esiin seuraavat kehittämisvaihtoehdot:

- Yksi rakennus, kaksi lukiota -vaihtoehto, jossa lukiot toimivat yhteisissä tiloissa ja mahdollisesti jakavat kiinteistön muun toimijan kanssa
- Suuremmat lukiot -vaihtoehto, jossa lukioissa on nykyistä suurempi määrä opiskelijoita
- Status quo -vaihtoehto, jossa lukiot jatkavat nykyiseen tapaan.

Lukio-ohjelman on laatinut työryhmä, joka on koostunut opetustoimen johtajista ja lukioiden rehtoreista. Työryhmä on kokoontunut prosessin aikana säännöllisesti, ja sivistystoimen johtaja on seurannut työtä. Opiskelijoiden mielipiteitä lukioiden kehityksestä on kysytty 2017, 2018 ja lukuvuonna 2019–2020. Rehtorit ovat keränneet henkilökunnan mielipiteitä prosessin aikana, ja keskusteluja on käyty huoltajien kanssa lukiofoorumien tapaamisissa.

Nykytila

Vetovoima, hyvinvointi ja tulokset

Kauniaisten lukiot ovat erittäin vetovoimaisia. Molemmissa lukioissa sisäänoton alin hyväksyty keskiarvo on asteittain noussut ja on nyt noin 8,7. Taulukoista 1 ja 2 ilmenevät indeksit kuvaavat suosiota luvulla, joka on ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa valittuihin. Indeksien avulla on helpompaa verrata eri vuosia toisiinsa hakijoiden ja valittujen määrän vaihtelusta riippumatta. Vuoden 2013 jälkeen lukioiden vetovoima on lisääntynyt. Ennen lukuvuotta 2019–2020 Kauniaisten lukiossa aloitettiin uusi koulutuslinja, ns. bisneslinja.

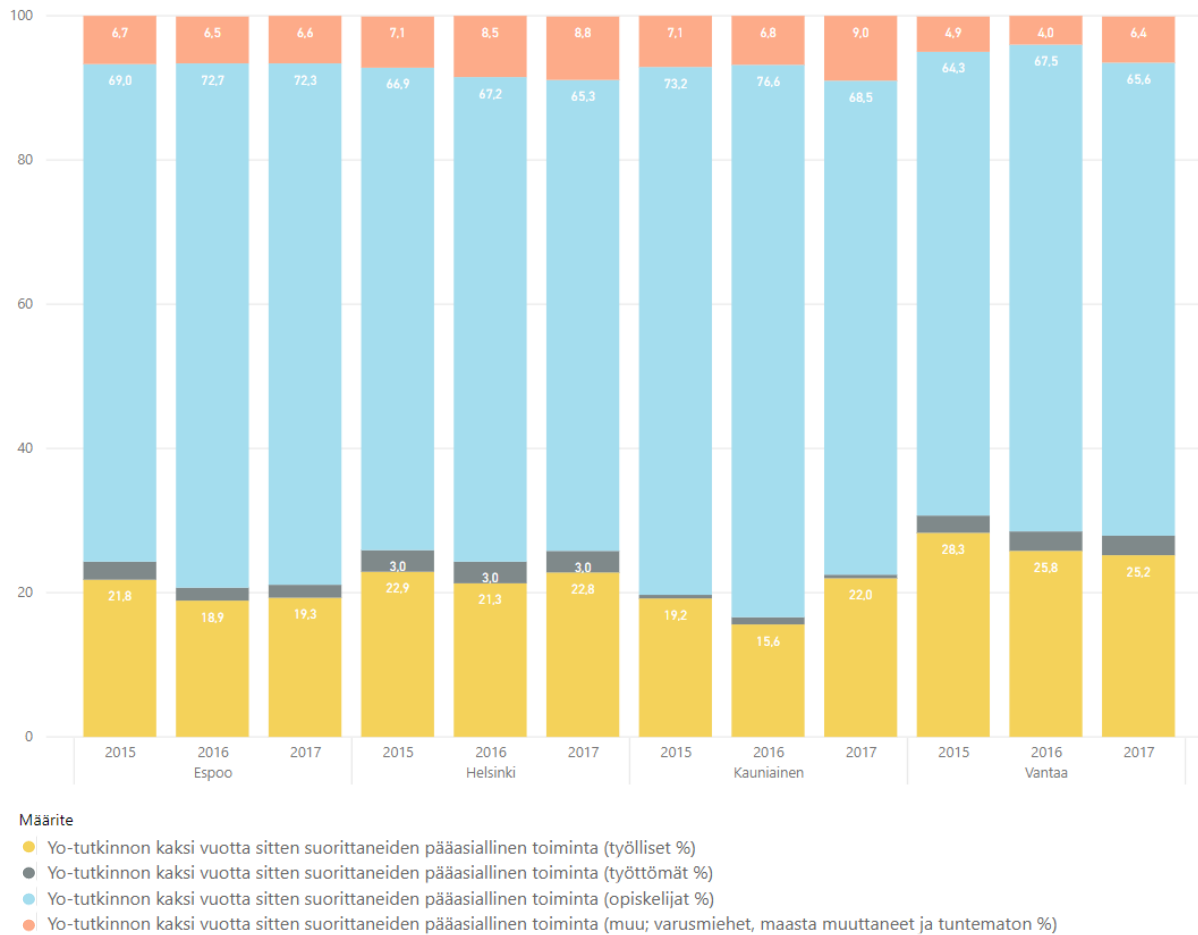
Taulukko 1: Kauniaisten lukion sisäänottotilasto:

Vuosi	Ensisijaiset hakijat	Valitut	Indeksi (hakijat/valitut)	Alin keskiarvo
2010	178	120	1,48	8,33
2011	NA	120	NA	8,00
2012	98	120	0,82	8,17
2013	198	120	1,65	8,42
2014	164	123	1,33	8,42
2015	104	123	0,84	8,25
2016	160	140	1,13	8,42
2017	178	134	1,33	8,58
2018	132	134	0,95	8,33
2019	157	109	1,44	8,67
	23	25	0,92	

Taulukko 2: Gymnasiet Grankulla samskolanin sisäänottotilasto:

Vuosi	Ensisijaiset hakijat	Valitut	Indeksi (hakijat/valitut)	Alin keskiarvo
2006	NA	92	NA	7,00
2007	93	92	1,01	7,42
2008	NA	92	NA	7,25
2009	80	92	0,87	7,33
2010	97	92	1,05	7,58
2011	93	92	1,01	7,5
2012	95	92	1,03	7,75
2013	88	92	0,96	7,42
2014	131	88	1,49	8,00
2015	122	96	1,27	7,67
2016	131	84	1,51	8,31
2017	136	97	1,4	8,08
2018	145	97	1,49	8,46
2019	153	97	1,58	8,67

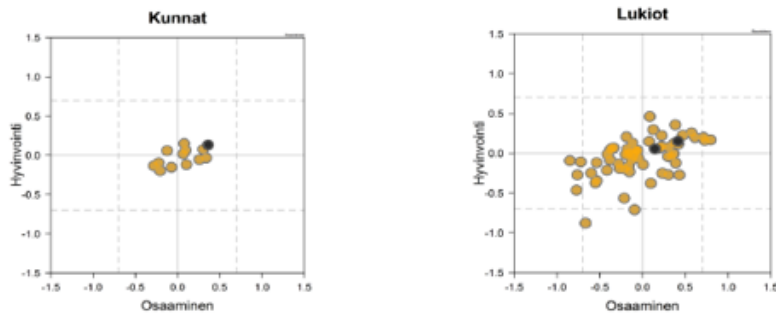
Kaaviosta 1 ilmenee, että suuri osa lukioidemme opiskelijoista saa opiskelupaikan suoritetun ylioppilastutkinnon jälkeen ja että työttömyys on alhaisella tasolla.

Kaavio 1: Opiskelijoiden sijoittuminen kaksi vuotta yo-tutkinnon jälkeen pääkaupunkiseudulla vuosina 2015–2017. Jakauma työllisiin, työttömiin, opiskelijoihin ja muihin. Lähde: Kouluikkuna.

Helsingin yliopiston suorittama MetloFin-tutkimus vuodelta 2016 (kaavio 2) kuvailee opiskelijoiden osaamista ja hyvinvointia metropolialueen lukioissa. Kauniaisten lukiot sijoittuvat erittäin hyvin sekä osaamisessa että hyvinvoinnissa. Samana vuonna pääkaupunkiseudulla tehtiin yhteinen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille suunnattu kysely lukioden palvelukyvyistä (taulukko 3). Se osoitti, että opiskelijamme ovat erittäin tyytyväisiä kaikilla osa-alueilla, joita olivat: oppimisympäristö, toimintakulttuuri, oppiminen, opetuksen järjestäminen, ohjausjärjestelmä ja hyvinvointi.

Lukion 2. vuosikurssin opiskelijoiden osaaminen ja hyvinvointi

Opiskelijoiden osaamisella ja hyvinvoinnilla on selvä yhteys. Opiskelijoiden oppiminen ja hyvinvointi liittyvät siis läheisesti toisiinsa.

Mukana: 16 kuntaa ja 74 lukiota metropolialueella. Musta täplä = Kauniainen

Tätä mitataan:

- oppimaan oppiminen: mm ajattelutaito, päättelytaito, matemaattinen ajattelu, formaali ajattelu, oppimiseen liittyviä asenteita
- matematiikka
- hyvinvointi (SDQ-Fin-mittari mm. tunne- ja käytösoireet, tarkkaavuuden oireet, kaverisuhteiden ongelmat, myönteinen sosiaalinen käytös)
- opiskelunäkyisessä lukiossa ja tulevaisuudensuunnitelmat, mm kokemukset lukiosta, saadusta tuesta, opinto-ohjauksesta, yhteishengestä, jatko-opintosuunnitelmista

Kaavio 2: Oppimistulokset ja hyvinvointi metropolialueella 2016. Lähde: MetloFin-2016.

Taulukko 3: Pääkaupunkiseudun yhteinen kysely lukioiden palvelukyvyistä 2016: Kysely suunnattiin lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille (Pääkaupunkiseudun lukio-opetuksen palvelukykykysely 2016).

Keskiarvot, missä 4=täysin samaa mieltä, 1=täysin eri mieltä

	KAIKKI LUKIOLUOKAT			KAUPUNGIT			
	Kaikki n=2835	Suomen- kielinen n=2464	Ruotsin- kielinen n=315	Espoo n=841	Helsinki n=1299	Kauniainen n=172	Vantaa n=523
Oppimisympäristö	2,97	2,96	2,98	3,05	2,91	3,17	2,90
Toimintakulttuuri	3,33	3,33	3,34	3,32	3,33	3,54	3,29
Oppiminen	3,11	3,11	3,12	3,14	3,07	3,38	3,06
Opetuksen järjestäminen	3,00	2,99	3,05	2,94	3,02	3,25	2,94
Ohjausjärjestelmä	3,08	3,08	3,06	3,06	3,07	3,33	3,04
Hyvinvointi	3,15	3,14	3,23	3,11	3,16	3,41	3,08

 = Osa-alueen paras tulos
 = Osa-alueen heikoin tulos

Vuoden 2017 Kouluterveyskyselyn mukaan Kauniaisissa koulua käyvät lukiolaiset pitävät enemmän koulunkäynnistä kuin Suomessa keskimäärin (75,4–71,5 %) ja lukiolaisten vanhemmat arvostavat koulunkäyntiä keskimääräistä enemmän (95,8–89 %) kuin koko maassa. Koulussa koetaan myös enemmän osallisuutta koulu yhteisöön verrattuna koko maan tilanteeseen (59,7–54,5 %). Taulukossa 4 vertaillaan opiskelijoiden vastauksia joihinkin THL:n kouluterveyskyselyssä 2017 esitettyihin kysymyksiin.

Taulukko 4: Vertailu, lukio-opiskelijoiden vastaukset hyvinvointia, osallisuutta ja opiskelijahuoltopalveluiden saatavuutta koskeviin kysymyksiin pääkaupunkiseudulla. Lähde: THL:n Kouluterveyskysely 2017.

	Espoo	Helsinki	Kauniainen	Vantaa
Tuntee, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus, %	73,7	71,7	78	75,3
Tuntee olevansa arvokas, %	74,6	71,8	79,4	76,6
Pitää koulunkäynnistä, %	73,6	71,5	75,4	67,2
Myöhästymisiä vähintään kuukausittain, %	32,8	36,9	32	34,1
Äänestänyt luokan edustajan tai oppilaskunnan vaalissa lukuvuoden aikana, %	29,3	44,4	63,3	34,2
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, %	9,4	11,6	13,3	12,1
Tuntee itsensä yksinäiseksi, %	9,4	11	8,8	9
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin opettajalta lukuvuoden aikana, %	82,2	80,4	83,7	83,1
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulupsykologilta lukuvuoden aikana, %	53,7	55,2	65,2	58,4

Tulokset vuoden 2019 kouluterveyskyselystä analysoidaan ja julkistetaan myöhemmin. Ensimmäisten saatavilla olevien tietojen mukaan tulokset ovat kauttaaltaan hyvät, esim. 61 prosenttia Kauniaisten lukiolaisista tuntee olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä, kun vastaava luku koko maassa on 51 prosenttia.

Kauniaisten lukion toiminta

Kauniaisten lukiossa on 415 opiskelijaa. Koulun vuosittaista sisäänottoa on nostettu muutaman vuoden takaisesta 120 opiskelijasta 134 opiskelijaan. Nykyiset tilat eivät mahdollista opiskelijamäärän kasvua (Heino 2015).

Lukiota on kehitetty viime vuosina Lukiolaisen bisneskoulun nimellä, mikä on tarkoittanut koulun profiloitumista liiketalouteen ja yhteiskunnallisiin asioihin. Syksyllä 2019 aloittaa Lukiolaisen bisneslinja, jonne otetaan 25 opiskelijaa. Bisneskurssit ovat edelleen avoimena pääosin myös yleislinjan opiskelijoille. Yleislinjalle otetaan syksyllä 2019 109 uutta opiskelijaa. Lukiolaisen bisneskoulu ja bisneslinja on tuonut koululle mainetta kansallisella tasolla ja paikan liiketalousopintoja kehittävien koulujen verkostossa. Esimerkiksi koulussa toimiva opiskelijoiden yritys GraniWorks on yksi harvoista Suomen lukioissa toimivista yrityksistä ja esikuva monen muun lukion kehitystyössä. Tuleva kehityssuunta ja yhteinen nimittäjä bisnesopintojen kehityksessä on kestävä liiketalous.

Vuosina 2016 ja 2017 aloittaneilla ikäluokilla lukio osallistui opetusministerin lanseeraamaan tuntijakokokeiluun reaaliaineissa. Opiskelijoilla oli mahdollisuus valita joko kokeilutuntijako tai opetussuunnitelman mukainen tuntijako. Valinta jakautui siten, että noin puolet opiskelijoista valitsi kokeilun ja puolet perinteisen ops:n mukaisen tuntijaon. Kokeilu hyödytti erityisesti opiskelijoita, jotka olivat selvästi suuntautuneita luonnontieteisiin. Kokeilu palveli myös opiskelijoita, jotka olivat kiinnostuneita Lukiolaisen bisneskoulun kursseista, jolloin heidän ei tarvinnut valita niin paljon pakollisia reaaliaineiden kursseja.

Kauniaisten lukio kuuluu yhdessä noin 10 muun lukion kanssa Bridge-verkostoon, jossa ovat eteläisen Suomen merkittävimmät taloudellisia ja yhteiskunnallisia asioita painottavat lukiot. Lisäksi koulu tekee monissa asioissa tiivistä yhteistyötä Espoon ja Kirkkonummen lukioiden kanssa.

Lukiolaisen bisneskoulun ja -linjan osalta yhteistyöverkostoihin kuuluu em. Bridge-verkoston ohella merkittävä määrä työelämän toimijoita sekä korkeakouluja, kuten Aalto-yliopisto ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto LUT. Helsingin yliopisto on yhteistyökumppani esim. tietotekniikan opiskelussa sekä Kenia-yhteistyössä.

Kansainvälisissä verkostoissa Kauniaisten lukio toimii opiskelijavaihtoja järjestävässä Erasmus-koulujen verkostossa. Sekä Kauniaisten lukio että GGs kuuluvat Suomen MEP-kouluihin, joista lähetetään opiskelijoita EU:n ja Itämeren alueiden MEP-tapahtumiin. Kauniaisten lukio on juuri aloittamassa Itämeren alueen liiketaloutta painottavien lukioiden verkostoyhteistyötä.

Kauniaisten lukiossa työskentelee nykyään 29 henkilön opettajakunta. Heistä 24 on vakinaisia lehtoreita, joiden päätyö on lukiossa, 3 lehtoreita, joiden päätyö on perusopetuksessa, ja 2 tuntiopettajia, joista yksi on vakinainen.

Kauniaisten lukio sijaitsee paikassa, joka ei ole julkisten liikennevälineiden kannalta optimaalinen. Lähin rautatieasema on Koivuhovi, josta on noin 15 minuutin kävelymatka koululle. HSL:n liikennesuunnittelu muutti bussilinjojen reittejä metron valmistuessa, mikä aiheutti bussireittien huononemisen koulun kannalta. Nyt tilanne on parantunut jonkin verran uuden bussireitin (bussi 212) aloitettua 12.8.2019.

Kauniaisten lukion sijainti Gymnasiet Grankulla samskolaniin nähden ei myöskään edistä koulujen arkiyhteistyötä kovin hyvin.

Gymnasiet Grankulla samskolanin toiminta

Gymnasiet Grankulla samskola (GGs) on nykyään hyvin vetovoimainen lukio sen yleisesti hyvän maineen ansiosta. Ensisijaisten hakijoiden määrä on lähes kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa ja keskiarvoraja noussut kokonaisella numerolla (taulukko 2). Gymnasiet Grankulla samskola on saanut hyviä tuloksia mitattaessa sekä oppimista että opiskelijoiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä niin kansallisesti ja alueellisesti (THL:n Kouluterveyskysely 2017, MetloFin-tutkimus 2017, pääkaupunkiseudun yhteiset arvioinnit) kuin koulun omissa sisäisissä arvioinneissa (Eduzef 2018, abiturienttien arviointi 2014–2019). Vuonna 2019 GGs sijoittui kolmanneksi parhaaksi lukioksi Suomessa niiden lukioiden joukossa, joista valmistuu yli 50 opiskelijaa vuodessa, ja vuonna 2018 neljänneksi parhaaksi (Hbl 3.12.2018).

GGs kuuluu SHE (Schools for Health in Europe, Euroopan terveet koulut) -verkostoon. Tähän verkostoon kuuluvissa kouluissa panostetaan erityisesti yhteenkuuluvuuden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen koulussa. Läsnaoleva ja selkeä humanistinen arvopohja luo perustan koulussa hyvinvoinnin eteen tehtävälle työlle. Opiskelijoiden yleinen hyvinvointi on myös tukenut heidän opintomenestystään, sillä opiskelijoiden hyvinvointi ja oppimistulokset ovat usein kytköksissä toisiinsa.

GGs on profiloitunut lukioksi, joka panostaa kansainväliseen ja korkeakouluopintoihin valmistavaan toimintaan. Koulu on luonut maailmalla ystäväkoulujen verkoston ja järjestää vuosittain kymmenkunta kansainvälistä hanketta ja ekskursiota, joiden tavoitteena on kasvattaa koulun opiskelijoista tiedostavia ja vastuullisia maailmankansalaisia. Ilman Stiftelsen Grankulla samskola -säätiön tukea tämä toiminta ei olisi mahdollista nykyisessä laajuudessaan.

Yhteydet kotimaisiin korkeakouluihin ja alumneihin ovat vilkkaat. Lukuvuoden aikana järjestetään lukuisa määrä opintokäyntejä korkeakouluihin, ja GGs:ssa vierailevien koulutuksestaan kertovien korkeakouluopiskelijoiden määrä on suuri. Tämä on edellyttänyt muun muassa riittäviä resursseja opinto-ohjaustoimintaan. Nämä resurssit ovat nykyiseen opetussuunnitelmaan siirtymisen jälkeen olleet tiukassa pakollisten opinto-ohjauskurssien kasvaneen määrän takia. Korkeakouluysteistyö ja hyvä opinto-ohjaus ovat yhdessä ylioppilaskirjoitusten hyvien tulosten kanssa tuottaneet hedelmää ja saaneet aikaiseksi sen, että suuri osa koulun opiskelijoista pääsee sisään hakemiinsa korkeakouluihin (Vipunen.fi; Kaavio 1, Liite 1).

GGs tunnetaan nykyään kouluna, jossa sovelletaan modernia pedagogiikkaa. Koulussa on edistysmielisiä opettajia, ja koulu on viime vuosina osallistunut moniin pedagogisiin hankkeisiin. Viimeksi mainittu tarkoittaa erityistä panostusta syväoppimiseen ja opiskelijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittämiseen. GGs on myös aktiivinen toimija laajassa suomenruotsalaisessa GNet-lukioverkostossa, joka tarjoaa opiskelijoilleen etäkursseja ja opettajille täydennyskoulutusta ja valmennusta toiminnan kehittämiseen.

Gymnasiet Grankulla samskolanin opettajista 19 on lehtoreita, joiden päätyö on lukiossa, 3 lehtoreita, joiden päätyö on perusopetuksessa, ja 6 tuntiopettajia, joista 3 on vakinaisia. Viimeisimmän korkeakoulujen opiskelijavalintaan tehdyn uudistuksen seurauksena opetuksen kysyntä ja tarjonta eivät täysin vastaa koulun tarpeisiin. Kielissä ja humanistisissa aineissa opetustarve on vähentynyt, kun taas luonnontieteiden opetuksen kysyntä on dramaattisesti kasvanut. Koululla on haasteita saada tunnit riittämään tiettyjen virkojen osalta ja samanaikaisesti tarvetta palkata tuntiopettajia muihin aineisiin.

Yhteistyö lukioiden välillä

Lukioiden välillä tehdään yhteistyötä eri tasoilla, ja se koskee eriasteisesti sekä henkilökuntaa että opiskelijoita yhteistyötavasta riippuen. Ohjelmassa on yhteisiä kansainvälisiä kursseja Keniaan ja Taiwaniin sekä näihin liittyvää hakemus- ja rahoitusyhteistyötä. Vanhin yhteinen kurssi on Lapin-kurssi, joka on tehty 20 vuoden ajan Ylläksen seudulle. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa on muutaman vuoden ajan toteutettu tandem-opetuksen mallia, jossa molemmista kouluista on ryhmässä toisen kotimaisen kielen opiskelijoita. Yhteisiä tandem-kursseja on kaksi vuodessa. Opiskelijat voivat valita, suorittavatko kurssin tandemina vai perinteisellä tavalla toisen kotimaisen kielen ryhmässä. Tandemkurssit on toteutettu täysin, ja kullakin kurssilla on ollut noin 30 opiskelijaa.

Lyhyiden vieraiden kielten opiskelussa GGs:n opiskelijat ovat käyneet suorittamassa lukiossa saksan, ranskan, venäjän ja espanjan ensimmäisiä kursseja. Molempien koulujen tuntikaaviot ovat samalla pohjalla, joten periaatteessa opiskelijat voivat valita kursseja molemmista kouluista. Kuitenkin koulujen etäisyys asettaa fyysisen esteen. Koulujen välimatka on 1,2 km, mikä tarkoittaa, että välitunnin aikana opiskelijat eivät ennätä siirtyä kävellen koulusta toiseen (18 min matka Google Mapsin mukaan). Satunnaiset vierailut ja yhteistyökuviot onnistuvat, mutta tuntikaavion tietyn kurssin tuntien sovittaminen opiskelijoiden lukujärjestykseen ei onnistu kovin helposti. Varsinkin suomenkielisille opiskelijoille on haasteellista lähteä ruotsinkielisille kursseille. GGs:n kaksikieliset opiskelijat pystyvät helpommin ottamaan suomenkielisiä kursseja lukion puolelta.

Syksystä 2019 lähtien lukiot tulevat tarjoamaan yhteistyössä kaupungin DigiLabin kanssa kolme ohjelmointikurssia molempien koulujen opiskelijoille. Opetus pidetään DigiLabin tiloissa Villa Odenwallissa, ja se on englanninkielinen.

Koulujen välistä yhteistyötä tehdään hallinnon ja opettajien välillä säännöllisesti. Opettajakunnat vierailevat aika ajoin toistensa vieraina ja esim. opiskeluhoitoryhmät tapaavat toisiaan. Liikunnanopettajilla on käytännön yhteistyötä paljon ja esim. IKT- ja Abitti-asioissa jaetaan osaamista. Ylioppilaskirjoituksia järjestetään yhdessä silloin, kun kirjoittajien määrä on vähäinen.

Lukioiden suunniteltu kurssitarjonta verrattuna vallitsevaan tuntijakoon on esitetty taulukossa 5. Taulukossa esitetään lukioiden tuntijako (Valtioneuvoston asetus 942/2014), valiokuntien hyväksymät koulukohtaiset kurssit sekä lukioiden tarjoamat kurssit lukuvuonna 2019–2020 eri kurssikategorioissa. Taulukosta ilmenee muun muassa, että kieliohjelmat lukioiden koosta riippumatta vaativat resursseja. Merkille pantavaa on myös lukioiden A- ja B-kielten välinen ero resurssienjaossa, mikä lähinnä heijastaa toisen kotimaisen kielen asemaa eri kieliryhmissä. A-kielten kurssitarjonta vastaa 20 %:ta GGs:n tarjoamista kursseista. Vastaava luku Kauniaisten lukiossa on 14 %. Molemmissa kouluissa A- ja B-kielten kurssitarjonta muodostaa 25 % koko kurssitarjonnasta.

Mainitsemisen arvoista on myös panostus matematiikkaan (14 % koko kurssitarjonnasta), erityisesti verrattuna humanistisiin ja yhteiskuntatieteellisiin aineisiin (20 % koko kurssitarjonnasta), jotka aineryhmänä käsittävät kaksinkertaisen määrän pakollisia ja syventäviä kursseja matematiikkaan verrattuna. Rinnakkaisryhmien määrä kurssia kohti on vahvasti sidoksissa tilojen saatavuuteen ja luokkahuoneiden kokoon lukioissa. Erot verrattaessa kurssien

lukumäärää opiskelijaa kohti (taulukko 5: 1,18 K.lukio ja 1,22 GGs) ja toimintakatetta opiskelijaa kohti (taulukko 8 ja 9) voidaan osittain selittää eroilla lukioiden kanssa.

Taulukko 5: Kansallinen tuntijako ja kurssitarjonta kaupungin lukioissa. ** Bisneskurssit GNet, Yhteiset IKT-kurssit

Oppiaine tai aineryhmä	Pakolliset	Syventävät	Koulukohtaiset syventävät / soveltavat*		Suunnitellut kurssit 2019-2020								Yhteensä	
			GGs	Lukio	Pakolliset		Syventävät		Koulukohtaiset		GGs	Lukio		
					GGs	Lukio	GGs	Lukio	GGs	Lukio				
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3	7	6	24	31	6	12	9	2,5	39	45,5		
A-kieli	6	2									72,6	67,5		
Suomi			2		12		2		2		16	0		
Mofi			2		12		1		2,8		15,8	0		
Englanti			3	2	28	32	4	10	4	6	36	48		
Ruotsi				3		9		5			0	14		
Saksa			2	1	4,8	3		1,5		1	4,8	5,5		
B-kieli											22	56,5		
Ruotsi	5	2		3		21		4		2	0	27		
muut B-kielet	B2, B3	8, 8	B2-B3								0	0		
Saksa			3-5				7,2	7			7,2	7		
Ranska			2-4				7,6	8			7,6	8		
Venäjä			1-3				0	5,5			0	5,5		
Espanja			2-4				7,2	9			7,2	9		
Matematiikka											51	70		
yhteinen kurssi	1				4	5					4	5		
lyhyt oppimäärä	5	2	3	5	5	9	2	4	1	4	8	17		
pitkä oppimäärä	9	3	4	8	27	36	7	8	5	4	39	48		
Ympäristö ja luonnontieteet											62	74		
Biologia	2	3	2	3	7	10	6	5,5	3	1,5	16	17		
Maantiede	1	3	3	2	5	5	3	6	1	2	9	13		
Fysiikka	1	6	3	3	4	5	14	17	6	3	24	25		
Kemia	1	4	1	2	5	6	7	11	1	2	13	19		
Humanistis-yhteiskunnalliset tieteet											76	99,5		
Filosofia	2	2	1	3	7	10	0	2		0,5	7	12,5		
Psykologia	1	4	2	4	4	5	4	6	2	3,5	10	14,5		
Historia	3	3	6	4	12	15	3	5	5	2	20	22		
Yhteiskuntaoppi	3	1	4	9	12	15	2	2	8	8,5	22	25,5		
Uskonto/elämäkatsomustieto														
Ev.lut.	2	4	2	2	9	10	0	3			9	13		
Ort.uskonto					1	1					1	1		
Elämäkatsomus					1	1					1	1		
Terveystieto	1	2	3	2	4	5	1	3	1	2	6	10		
Taito- ja taideaineet		3									34,3	51		
Liikunta	2	3	6	6	8	12	2	4	4,5	6	14,5	22		
Musiikki	1-2	2	2	7	8	9	0	0,5	0,8	1,5	8,8	11		
Kuvataide	1-2	2	4	6	6	11	3	2	2	5	11	18		
Teemaopinnot		3	4-18	20			2,5	12	3**		5,5	12		
Opinto-ohjaus	2		2	1	8	10			1		9	10		
ICT			3	9					3	3	3	3		
					217,8	276	91,5	153	65,1	60	374,4	489		

Koulutilat

Kauniaisten lukion tilat

Lukio ja Kasavuoren koulu jakavat kiinteistön luokkatiloja siten, että koulut eivät käytä kiinteistön erillisiä osia, vaan molempien koulujen luokat ovat ympäri kiinteistöä. Tästä seuraa, että lukion opiskelijat ja yläkoulun oppilaat ovat kaikissa osissa koulurakennusta. Jotkut osat koulusta ovat enemmän lukion käytössä, kuten viimeksi valmistunut koulun uusi siipi, jonka kuudesta luokasta viisi on lukion käytössä. Yhteisten välituntien aikana koulurakennuksen kapeilla käytävillä on ahdasta, kun molempien koulujen oppilaat viettävät välituntia ja siirtyvät seuraavien tuntien luokkiin. Ruokavälituntien aikana ruokalaan jonottavat opiskelijat tukkivat liikkumisen pääkäytävällä. Välituntien viettoon sopivia avaria aulatilajoja on niukasti kiinteistössä. Optimitalanteessa aulatilajoja voisi hyödyntää myös opiskelussa, pienryhmien työskentelyssä tai itsenäisessä opiskelussa.

Lukion luokkahuoneet ovat lukion käyttöön kooltaan pieniä (taulukko 6). Ryhmäkooko ei voi mennä 33-34 isommaksi, koska seinät tulevat vastaan. Ainoastaan yksi normaali luokka sekä auditorio vetävät suuremman opiskelijaryhmän. Ongelmia on erityisesti lukion käytössä olevan kuvataideluokan ja musiikin luokan koossa, koska kumpaankaan ei mahdu hyvin kuin 23 hengen ryhmä. Myös luonnontieteiden käytössä olevat luokat ovat tilan puolesta liian pieniä, jotta ne soveltuisivat hyvin aineiden vaatimaan kokeellisen työskentelyn ja teorian vuorotteluun opetuksessa.

Lukiossa tarvitaan paljon tilaa, joka soveltuu opiskelijoiden itsenäiseen opiskeluun sekä pienten ryhmien työskentelyyn. Tällaisia tiloja on nykyisin niukasti, lähinnä koulun kirjaston yhteydessä.

Yläkoululla ja lukiolla on erilaisia tarpeita, jolloin samassa kiinteistössä toimiva toinen koulumuoto voi aiheuttaa ongelmia. Lukiolla on arviointiviikot jokaisen viiden jakson lopussa, jolloin yläkoulun normaali toiminta välitunteineen tuottaa melua lukion luokkiin. Ylioppilaskirjoitusten aikana yläkoulu ei voi käyttää liikuntasalia. Ylioppilaskirjoitusten takia liikuntasali on poissa liikunnan käytöstä n. 7-8 viikkoa vuodessa. Lukion ilmiöviikkojen aikana yläkoulun toiminta vaikeuttaa lukion kurssien sijoittamista koulun tiloihin. Hiukan erilainen koulujen välitunti- ja ruokailurytmi aiheuttaa jatkuvasti pientä häiriötä toisen koulun oppituntien pitämiseksi.

Gymnasiet Grankulla samskolanin tilat

Vuoteen 2013 asti kouluun hyväksyttiin vuosittain 92 uutta opiskelijaa. Viime vuosina hyväksytyjen uusien opiskelijoiden määrää on nostettu 97:ään. Lisäksi on vuosittain hyväksytty joukko opiskelijoita toiselle vuosikurssille ja myös neljässä vuodessa lukion suorittavien opiskelijoiden osuus on kasvanut. Gymnasiet Grankulla samskolassa oli syksyllä 2018 308 opiskelijaa. Se tarkoittaa 12 %:n lisäystä opiskelijamäärään kymmenen vuoden ajanjaksolla. Samalla ajanjaksolla lukio on saanut perusopetukselta yhden luokkatilan lisää. Tilanpuute on tuntuva. Se koskee luokkatiloja mutta erityisesti opiskelijoiden yleisiä tiloja.

Lukiolla on tällä hetkellä 12 yleistä luokkatilaa ja 3 erityisluokkaa käytettävissään (taulukko 6). Lisäksi lukio jakaa musiikki- ja kuvataideluokat Hagelstamska skolanin kanssa. GGs:lla on 675 m² käytettävissään yleiseen opetukseen ja 270 m² erityisluokkia fysiikan, kemian, biologian

ja maantieteen, musiikin ja kuvataiteen opetusta varten. Yhteensä nämä tilat ovat 945 m². Lisäksi lukio jakaa liikunta- ja ruokasalit sekä kirjaston Hagelstamska skolanin kanssa. Tilojen yhteen laskettu pinta-ala nämä yhteiset tilat mukaan lukien on 2007 m². (SUS 5.10.2015 §75).

Taulukko 6: Lukiodien käytössä Kasavuoren koulussa ja Svenska skolcentrumissa olevien tilojen vertailu.

mahdollinen opetusryhmän koko	luokan koko m ²	Kasavuori		Skolcentrum	
		kpl	m ²	kpl	m ²
10-16	28				
	41	0,5	20,5		
15-22	46				
	49	1	49		
	50	1	50		
	52,5			1	52,5
22-30	58				
	58,5			1	58,5
	59	1	59		
	59,5	1	59,5	1	59,5
	60	2	120	1	60
	61	2	122		
	62	1	62		
	62,5	2	125		
	63			4	252
	64	1,5	96	2	128
	64,5			1	64,5
	69	2	138	1	69
30-40	76,5	1	76,5		
	90	0,5	45		
		15	1022,5	12	744
erityisluokat	musiikki	1	59	0,5	42,75
	kuvaamataito	1	73,5	0,5	33,25
	liikunta	1	425,25	0,5	293,5
	laborointi	2	107	2	125,5
			664,75		495
	Kokonaismäärä		1 687		1 239

Opetushallituksen lukiodien tilantarvetta koskevien laskentamallien mukaan (liite 4) oppilasmäärältään 300 opiskelijan lukio tarvitsee 2280 hym² tilaa opiskelijoille ja lisäksi työtilan opettajille. Arkkitehdin selvityksestä 2015 (SUS 5.10.2015 §75) ilmeni, että GGs:n tilanpuute on opiskelijoiden osalta 286 m² ja opettajien osalta 49 m², mikäli opiskelijoiden määrä GGs:ssa on 300. Syksyllä 2018 GGs:ssa oli kirjoilla 308 opiskelijaa, joten tilavajaus oli siten arviolta vielä noin 60 m² suurempi. Rakennus myös jakautuu perinteisiin 45–60 m²:n luokkahuoneisiin, jotka yhä vähenevässä määrin soveltuvat lukion uudessa

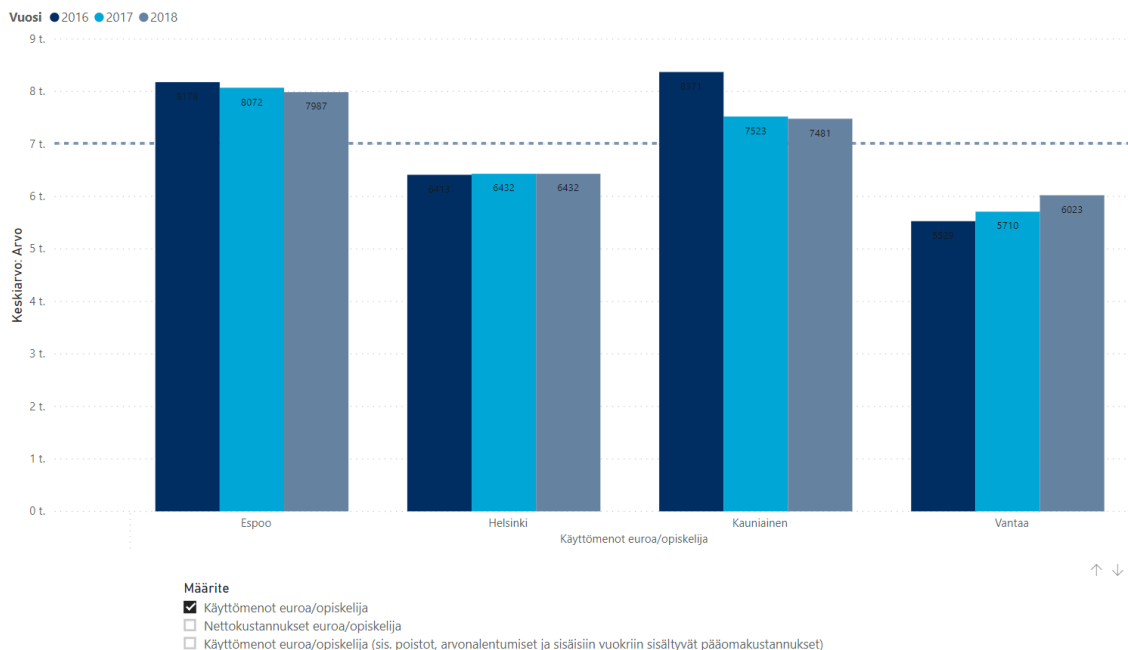
opetussuunnitelmassa LOPS 2021 kuvailtuun toimintakulttuuriin. Suurempien tilojen lisäksi koulu tarvitsisi siten myös muutoksia vallitsevaan huonejärjestelyyn.

Lukion 14 luokkatilasta kymmenen on suurempia kuin 60 m². Niihin mahtuu korkeintaan 32 opiskelijaa. Kolme neljästä pienemmästä luokkahuoneesta on Uuden Paviljongin keskimmaisessä kerroksessa, jotka pinta-alan ja hapen riittävyyden puolesta on mitoitettu 24 opiskelijalle. Näissä tiloissa opettavien aineiden (englanti ja muut kielet) kurssit on näiden rajoitusten vuoksi usein hajotettava useampiin rinnakkaisryhmiin kuin muissa aineissa, mikä merkitsee huomattavaa lisäkustannusta.

Sekä koulun kuvataideluokkaan että musiikkiluokkaan mahtuu enintään 20 opiskelijaa, sillä näiden oppiaineiden opetuksessa tarvitaan erilaisia laitteita ja välineitä, jotka vievät tilaa. Sen vuoksi näiden aineiden kurssit on myös usein jaettava useampiin rinnakkaisryhmiin kuin muissa aineissa.

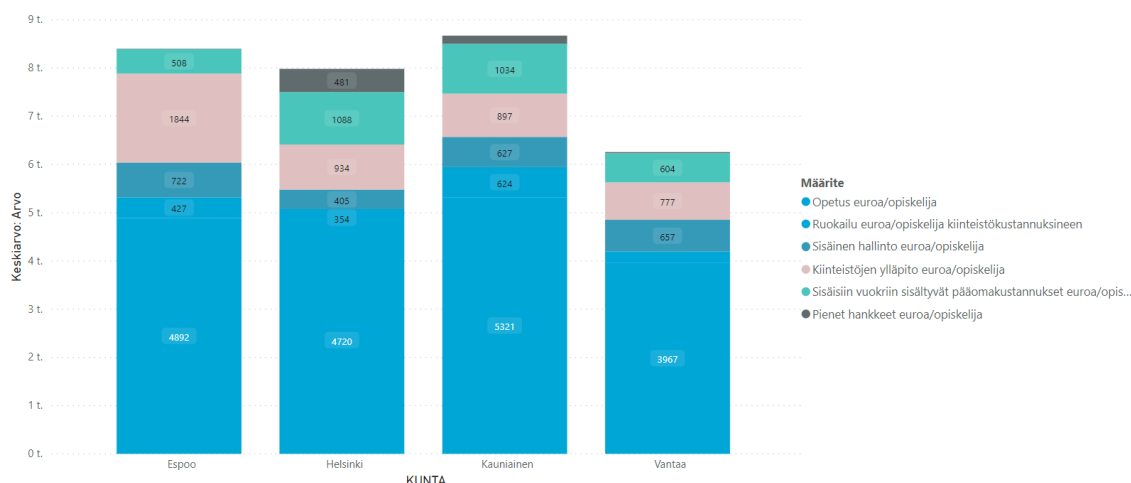
Talous

Kaaviosta 3 ilmenee, että Kauniainen varaa pääkaupunkiseudun kunnista yhteensä eniten varoja lukiokoulutukseen opiskelijaa kohti (Kouluikkuna). Vuonna 2017, kun kaupunki teki suurehkon leikkauksen, kokonaiskustannukset opiskelijaa kohti kuitenkin laskivat alle Espoon tason. Espoolla on suuret kiinteistökustannukset opiskelijaa kohti, kun taas Kauniainen panostaa eniten varsinaiseen opetukseen ja myös kouluruokaan (kaavio 4). Kiinnostavaa on se, että Espoolla on suuremmat hallintokustannukset kuin Kauniaisilla, jonka hallintokustannukset ovat suunnilleen Vantaan tasolla. Valtionosuudet eivät ole vuodesta 2015 merkittävästi muuttuneet, vaihtelu on alle ± 150 euroa opiskelijaa kohti (taulukko 7).

Kaavio 3: Resurssien käyttö lukiokoulutukseen pääkaupunkiseudulla vuosina 2016–2018 Käyttömenot, euroa/opiskelija. Lähde: Kouluikkuna

Kaavio 4: Resurssien jakautuminen lukiokoulutuksessa vuosina 2016–2018. Jakauma opetukseen, ruokailuun kiinteistökustannuksineen, sisäiseen hallintoon, kiinteistöjen ylläpitoon, sisäisiin vuokriin ja pieniin hankkeisiin euroa/opiskelija. Lähde: Kouluikkuna.

Taulukko 7: Valtionosuudet 2014–2020 (<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=2353;tnimi=vos/v19/v06yt7s19.lis>).

Vuosi	Opiskelijamäärä			Valtionosuudet
	yht.	suomen kiel.	ruotsin kiel.	
2014	657	377	280	5862
2015	668	381	287	5476
2016	657	365	292	5597
2017	692	385	307	5620
2018	701	408	293	5576
2019	723	418	305	5550
2020	704	406	298	5940

Hallitusohjelmassa (3.6.2019) varataan 18 miljoonaa euroa lukiokoulutuksen yksikköhinnan määrittämiseen.

Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset ovat laskeneet muutamassa vuodessa merkittävästi (taulukko 8). Asiaan on vaikuttanut paitsi opiskelijamäärän kasvun tuoma toiminnan tehostuminen myös samaan aikaan tulleet kaupungin säästötoimet vuonna 2017. Opetusryhmien määrää on vähennetty pakollisissa kurseissa, minkä seurauksena ryhmäkoot ovat kasvaneet. Vaikutus on kohdistunut myös syventäviin ja soveltaviin kurseihin, joissa on pidetty minimiryhmäkokona 8 opiskelijaa. Lyhyissä vieraissa kielissä ja eräissä muissa aineissa on tehty poikkeusjärjestelyjä, että opetusta on voitu järjestää pienemmillä ryhmillä (esim. eri kurssien ryhmien yhdistäminen).

Taulukko 8: Toimintakate opiskelijaa kohti Kauniaisten lukiossa vuodesta 2015 lähtien (Lähde: Tilinpäätökset 2015–2018).

Tilinpäätös	Toimintakate/oppilas	Oppilasmäärä
2015	7680	377
2016	7674	380
2017	6955	395
2018	6940	422

GGs:n kurssien kokonaismäärän mukaan (opetus ja korvaus muista tehtävistä) laskettuina ns. lukioresurssit ovat laskeneet runsaat 11 % lukuvuodesta 2011–2012 lukuvuoteen 2019–2020. GGs on vuoden 2017 säästötoimista (taulukko 9) lähtien yrittänyt jarruttaa vastaavaa prosentuaalista leikkausta opetuksen määrään lakkauttamalla osan muista tehtävistä, olemalla maksamatta korvauksia sijaisuuksista ja maksamalla muista tehtävistä pienempiä palkkioita. Moneen muuhun lukioon verrattuna nämä palkkiot ovat GGs:ssa pienempiä. Opetettävien kurssien väheneminen on siten saatu pysähtymään 7 %:iin muun toiminnan kustannuksella.

Taulukko 9: Toimintakate opiskelijaa kohti Gymnasiet Grankulla samskolassa vuosina 2015–2018. Lähde: Tilinpäätökset 2015–2018

Tilinpäätös	Toimintakate/oppilas	Oppilasmäärä
2015	8684	288
2016	8826	294
2017	8081	294
2018	7947	297

Yhtenäiskoulu - loppuraportissa (kaupunginvaltuusto 7.11.2016 § 54) nostetaan esiin mahdollisuus, että Kauniaisten lukiot voisivat parantaa tuottavuutta ja alentaa yksikköhintaa kasvattamalla opiskelijoiden määrää ja ryhmäkokoja. Silloinen keskimääräinen ryhmäkoko oli 19 opiskelijaa, kun se nykyään on 20,5 (SUUS 22.10.2019 § 78). Raportin mukaan Kauniaisten lukio voisi kasvattaa opiskelijoiden määrää 450:een tai 500:aan ja GGs 330–345 opiskelijaan edellyttäen, että on tilaa. Selvityksessä kävi ilmi, että tuolloisten edellytysten vallitessa opiskelijamäärän lisäyksestä 375:stä 500:aan aiheutuvat menot kasvaisivat Kauniaisten lukiossa 93 000 eurolla vuodessa mutta tulot valtionosuuksien muodossa kasvaisivat paljon enemmän, 590 000 eurolla vuodessa. Ratkaisussa lähdettiin siitä, että Mäntymäen koulu remontoidaan lukion tarpeisiin.

Vieraspaikkakuntalaiset opiskelijat

Kauniaisten lukioissa on 531 opiskelijaa muista kunnista (tilasto 20.9.2019) ja 188 oman kunnan alueelta. Kaupungin oma rahoitusosuus (valtionosuuden lisäksi tuleva kustannus) näistä vieraspaikkakuntalaisista opiskelijoista on noin 907 000 euroa (taulukko 10).

Samaan aikaan kuitenkin lähes 200 Kauniaisissa asuvaa käy lukiota Espoossa, Helsingissä, Kirkkonummella, Vantaalla tai Sipoossa (vipunen.fi; liite 5). Nämä kunnat maksavat oman kuntansa varoista heistä noin 314 000 euroa valtionosuuksien lisäksi (Kouluikkuna, Sipoon kunta 2019).

Mikäli Kauniaisten lukio kasvattaisi opiskelijamääräänsä 500:aan ja GGs 400:aan, kaupungin kustannukset vieraspaikkakuntalaisista opiskelijoista laskisivat 543 000 euroon. Ennustelaskelma on vuodelle 2026 ja siinä oletetaan, että kaikki Kauniaisissa asuvat oppilaat, jotka päättävät peruskoulun vuosina 2024–2026, hyväksytään lukioihin.

Taulukko 10: Kustannukset vieraspaikkakuntalaisista opiskelijoista. *) pohjautuu ennustekaavioon 7: 6200 e/opisk. jos 500 opiskelijaa (oma osuus 650 euroa/opisk.), 7220 e/opisk. jos 400 opiskelijaa (oma osuus 1670 euroa/opisk.). ** mikäli kaikki Kauniaisissa asuvat oppilaamme vuosina 2024–2026 hyväksytään lukioon (230 suomenkielistä ja 180 ruotsinkielistä opiskelijaa), vieraspaikkakuntalaisia silloin K:n lukiossa noin 280 ja GGs:ssa 220.

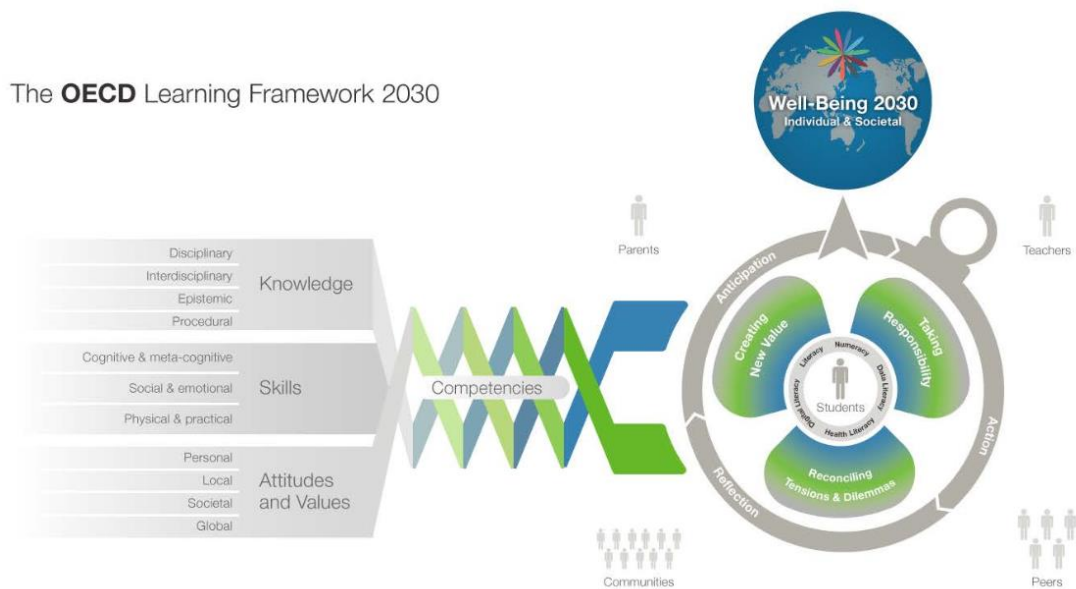
	Opiskelijamäärä 2019			Kustannukset 2018				Ennuste 2026 Kaup.osuus jos lukio 500, GGs 400 opisk. *)
	Kauniainen	Muu koti- paikka	Yhteensä	kust. euroa /opisk.	valtion- osuus	Kaupungin rah.osuus	Kaup. osuus yht.	
K. lukio	72	350	422	6 940	5 576	1 364	477 400	175 500
GGs	116	181	297	7 947	5 576	2 371	429 151	367 400
Yhteensä	188	531	719				906 551	542 900

Tulevaisuuden lukio

Suomessa kehitys viittaa siihen, että 1970-luvulla syntyneistä tulee maamme korkeimmin koulutettu ikäluokka. Koulutus ei meillä myöskään oikein pysy mukana siinä kansainvälistymiskehityksessä, jota kaiken aikaa etenevä globalisaatio edellyttäisi. Ilman toisen asteen tutkintoa jää 16 prosenttia ikäluokasta, siitä huolimatta, että nyky-yhteiskunnan on todettu edellyttävän kaikilta toisen asteen koulutusta työllistymisen ja osallisuuden takaamiseksi (hallitusohjelma 3.6.2019).

Tulevaisuuden lukion on heijastettava yhteiskuntamme tarpeita ja siinä tapahtuvia muutoksia. Tiedämme globalisaation kiihtyvän käsi kädessä teknologisen kehityksen kanssa. Tämä huima kehitys aiheuttaa OECD:n koulutusta vuonna 2030 koskevan raportin (OECD 2018) mukaan haasteita ympäristölle, sosiaalisille rakenteillemme sekä taloudelle. Samalla ihmiskunnalle avautuu lukemattomia mahdollisuuksia vaikuttaa tulevaan ja ohjata nyt ennakoimiamme megatrendejä. Jo nyt koulutamme nuoria kouluissa tulevaisuutta varten, jota emme pysty ennakoimaan. Sen vuoksi koulujemme tulee pystyä antamaan oppilaille sitä osaamista ja niitä työkaluja, joita he voivat tarvita löytääkseen uusia ratkaisuja nopeasti muuttuvassa maailmassamme. Voimme varmasti sanoa, että valmiuksia, kuten uteliaisuus, mielikuvitus, sitkeys ja itseohjautuvuus, tullaan tarvitsemaan. Lisäksi oppilaiden tulee kyetä arvostamaan ja kunnioittamaan toisten ideoita, pystyä näkemään ratkaisujen vaikutuksia toisten näkökulmasta ja arvopohjalta jne. Hyvinvointia ei enää voida tarkastella pelkästään omalta kannalta, vaan nuortemme tulee pystyä näkemään hyvinvointi koko yhteiskunnan ja planeettamme näkökulmasta.

Tavanomaisten tulevaisuusosaamisen osa-alueiden, kuten kriittisen ja luovan ajattelun, ongelmanratkaisun, yhteistyön, itseohjautuvuuden ja empatian ohella OECD-raportissa nostetaan esiin osaaminen, jota kutsutaan transformatiiviseksi kompetenssiksi. Transformatiivisella kompetenssilla tarkoitetaan kykyä luoda uutta arvoa (esim. uudet tuotteet ja palvelut, uudet menetelmät, uudet ajattelutavat), olla systeemiajattelija, joka näkee yhteyden ristiriitaisten tai yhteensopimattomienkin ideoiden välillä, ja kykyä ottaa vastuuta ja nähdä oman toiminnan seuraukset tulevaan. Seuraavassa OECD:n kompassi nuorille suunnitettaessa kohti hyvinvointia vuonna 2030.

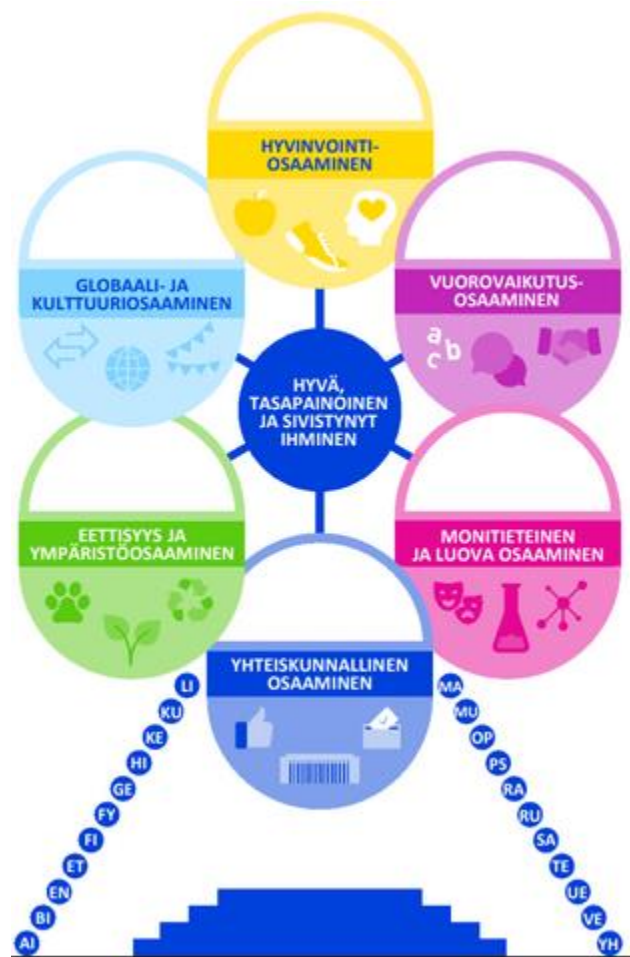

OECD:n raportti vuodelta 2018 saa vastakaikua perusopetuksen opetussuunnitelmassa vuodelta 2016 sekä lukion tulevassa opetussuunnitelmassa (LOPS 2021). LOPS 2021 nostaa esiin seuraavat osaamisen alueet:

- oppimaan oppimisen ja ajattelun taitoja
- kriittistä ja luovaa ajattelua
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- kulttuurisia ja eettisiä taitoja
- tiedonhallintataitoja
- digitaitoja
- oppiainerajat ylittävien kokonaisuuksien hallintaa ja ymmärtämistä

Edellä mainittujen osaamisalueiden kehittämisen lisäksi uudessa opetussuunnitelmassa korostetaan yhteisöllistä ja osallistavaa toimintakulttuuria, joka auttaa luomaan tietoisuutta ympäröivästä maailmasta ja ylläpitämään yhteyksiä siihen sekä antamaan opiskelijoille elämänhallinnan taitoja. Opetussuunnitelmassa vaalitaan opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittämistä laajojen opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen kautta.

Seuraavassa uuden opetussuunnitelman visio holistisesta ja hyvinvoivasta opiskelijasta.

Tulevaisuuden lukio on yhä yleissivistävä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antava koulutusmuoto, joka antaa tarvittavat valmiudet korkeakouluopintoihin ja työelämään. Uusi lukio uusine opetussuunnitelmineen tulee lähenemään tulevaisuuden osaamistarpeita.

Opetussuunnitelmia tullaan varmasti uudistamaan säännöllisin väliajoin, jotta pysymme yhteiskunnassamme tapahtuvien muutosten tasalla.

Lukioiden tulevaisuuden visio

Kauniaisten lukio on valtakunnallisen erityistehtävän saanut Kestävän liiketalouden lukio, jossa toimii arvostettu Lukion bisneslinja. Lukio on tunnettu koulu, jossa toteutetaan innovatiivista oppimista työelämätaitojen ja yrittäjyyden saralla. Bisnesopintoja toteutetaan yhdessä korkeakoulujen kanssa. Koulussa toimii vilkkaasti opiskelijoiden pyörittämä oma yritys ja verkkokauppa. Opiskelijat voivat perustaa omia yrityksiä jo lukiossa opiskellessaan. Kestävän kehityksen tuloksena koulu toimii hiilineutraalisti, mikä näkyy myös opiskelijoiden asenteessa ja toiminnassa.

Lukion opiskelijat saavat opiskeluaikanaan erinomaiset valmiudet kasvaa kansainvälisyyteen. Tämän mahdollistaa laaja kieliohjelma, englanninkielinen opintokokonaisuus, monipuolinen kv-kurssien tarjonta sekä yhteistyö Gymnasiet Grankulla samskolan kanssa. GGs:n kanssa toteutetaan yhdessä laadukkaita kansainvälisiä kursseja. Toisen kotimaisen kielen oppiminen muodostuu luontevaksi, kun jokapäiväinen yhteistyö ja resurssien jakaminen ovat mahdollista GGs:n kanssa yhteisessä kiinteistössä.

Gymnasiet Grankulla samskola on yleissivistävä globaalisti suuntautunut lukio. Koulun toiminta rakentuu vahvalle ja selkeälle humanistiselle arvopohjalle, ja sen tavoitteena on yksilön kokonaisvaltainen kehittyminen. Tähän sisältyvät syväoppiminen ja monipuoliset tiedot maailmasta, tulevaisuusosaamisen kehittäminen ja tahto työskennellä kestävän tulevaisuuden hyväksi. Lukioaikana nuorista kehittyy itsenäisiä yksilöitä, joiden arvostukset ja valmiudet ovat sellaiset, että sekä yksilö että yhteiskunta voivat toimia aktiivisesti paremman maailman puolesta. Lukio tekee yhteistyötä niiden kolmannen sektorin organisaatioiden kanssa, jotka työskentelevät maailmanlaajuisen sosioekonomisen oikeudenmukaisuuden ja luonnonvarojen kestävän käytön puolustamiseksi.

Osana tätä humanistis-ekologista identiteettiä GGs harjoittaa vilkasta kansainvälistä yhteistyötä ystävyyskoulujen ja muiden toimijoiden kanssa maamme rajojen ulkopuolella. Tukeakseen kansainvälistä yhteistyötä GGs tarjoaa yhdessä Kauniaisten lukion kanssa opiskelijoilleen laajan kielivalikoiman ja myös englanninkielisiä kursseja.

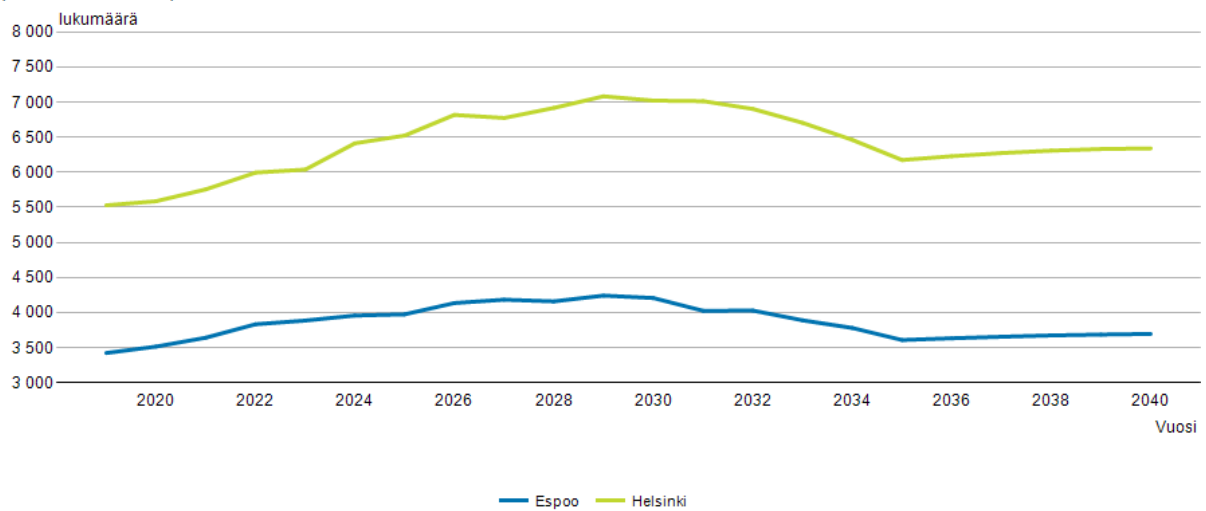
GGs tunnetaan suomenruotsalaisten lukioiden joukossa merkittävänä modernia pedagogiikkaa soveltavana kouluna. Toiminta pohjautuu yhteisölliseen oppimiseen, jonka tavoitteena on syväoppiminen ja valmiuksien kehittäminen. GGs on oppiva organisaatio, jossa opiskelijat oppivat yhdessä opettajien kanssa. Lukio tukee opiskelijoiden mahdollisuuksia kehittää vahvuuksiaan keskittymällä vahvasti yksilöön. Tavoitteena on, että kullakin yksilöllä on kolmannelle asteelle siirtyessään myönteinen kuva itsestään ja ne valmiudet, jotka vievät menestyksekkäästi elämässä eteenpäin, sekä tahtoa ja osaamista työskennellä paremman maailman puolesta.

Haasteet ja mahdollisuudet

Alueen demografinen kehitys

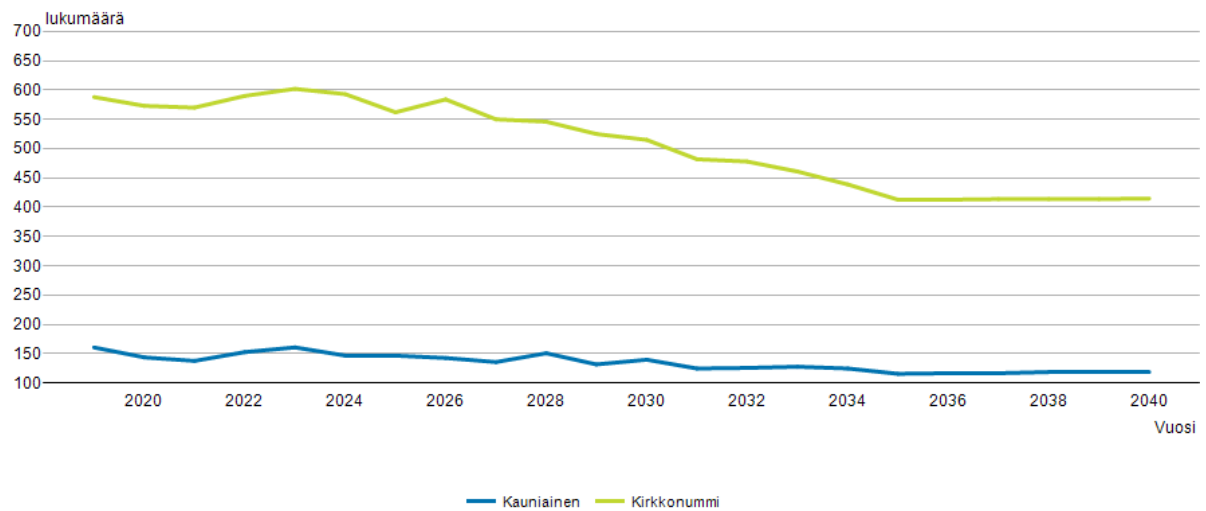
Taulukko 11: Oppilaiden määrä ruotsinkielisessä perusopetuksessa pääkaupunkiseudulla. Lukion aloituspaikkojen määrä prosentuaalisesti vuoden 2019 paikkalukuun nähden.

Vuosi- kurssi	Vantaa	Kirkko- nummi	Espoo	Kauniainen	Helsinki	9. luokan päättävien oppilaiden lkm		
						Yhteensä	Vuosi	Aloituspaikkoja suhteessa lähteviin oppilaisiin (%)
0	68	95	362	42	487	1054	2029	73
1	82	98	343	57	479	1059	2028	73
2	75	99	346	54	440	1014	2027	76
3	84	117	354	52	456	1063	2026	72
4	79	86	366	58	449	1038	2025	74
5	89	104	336	68	440	1037	2024	74
6	67	108	358	75	395	1003	2023	77
7	99	119	308	116	379	1021	2022	75
8	88	106	300	110	345	949	2021	81
9	100	111	283	104	348	946	2020	81
2019	45	72	150	97	405	769	aloitus- paikkojen määrä	

Lähde: Väestöennuste, Tilastokeskus

Kaavio 5: Ennuste 16-vuotiaiden kokonaismäärä Espoossa ja Helsingissä 2020–2040. Lähde: Tilastokeskus (http://www.stat.fi/til/vaenn/index_sv.html)

Lähde: Väestöennuste, Tilastokeskus

Kaavio 6: Ennuste 16-vuotiaiden kokonaismäärä Kauniiaisissa ja Kirkkonummella 2020–2040. Lähde: Tilastokeskus (http://www.stat.fi/til/vaenn/index_sv.html)

Haasteet

- 16-vuotiaiden määrän Espoossa ennustetaan kasvavan n. 900 nuorella tulevien 10 vuoden aikana (kaavio 5). Mikäli edes 60 prosenttia heistä valitsee lukio-opinnot, siitä seuraa, että he täyttäisivät yhden uuden lukion.
- Väestönkasvu on suurta etupäässä suomenkielisellä puolella. Ruotsinkielisellä puolella on nyt ollut tiettyä ylitarjontaa lukiopaikoista alueella kokonaisuutena, joskaan sitä ei ole havaittu Kauniaisissa. Taulukosta 11 ilmenee kuitenkin, että yhdeksännen luokan päättävien määrä ruotsinkielisessä perusopetuksessa tulee seuraavan kymmenen vuoden aikana olemaan nykyistä korkeampi, mistä voi seurata, ettei nykyinen paikkamäärä riitä.
- Väestönkasvu lähialueilla lisää kilpailua opiskelupaikoista lukioissamme. Nuorten mahdollisuus päästä kaupungin omiin lukioihin on yhä enenevässä määrin vaikeutunut viime vuosina, ja tämä kehitys jatkuu.
- Espoo on lisännyt lukiopaikkojen määrää ja tulee jatkamaan samalla linjalla vuosina 2020–2021. Lukiohalukkuus alueella on noin 80 prosenttia. Huolimatta siitä, että aloituspaikkoja lisätään nyt, on luultavaa, että opiskelupaikkojen määrä ei tule riittämään 80 prosentille ikäluokasta vuonna 2022. Ruotsinkielisten lukiopaikkojen tarjonta laskee 72–77 prosenttiin vuosina 2022–2029 taulukon 11 mukaan.
- Positiivinen kehitys ja GGs:aan hakevien kasvava määrä ovat luoneet paineita koulun opiskelijamäärän lisäämiseen, koska alin hyväksytty keskiarvo on noussut kohtuuttoman korkealle ja huomattava osa hakijoista ei enää viime vuosina ole saanut opiskelupaikkaa.
- Opiskelijavirroissa voi esiintyä voimakkaita vuotuisia heilahteluja. Näin ollen ei ole mitään takeita siitä, että kaupunkimme lukiodien hakijavolyymit ovat myös jatkossa viime vuosien kaltaisia. Riski on suurin ruotsinkielisessä opetuksessa. Suomenkielisessä opetuksessa on kyse pikemminkin siitä, että toissijaisia hakijoita voi olla enemmän kuin ensisijaisia hakijoita, mutta suomenkielisten nuorten kokonaismäärä kuitenkin riittänee.

Mahdollisuudet

- Väestönkasvu Espoossa voi vaikuttaa suotuisasti kaupungin lukiodien opiskelijavalintaan, erityisesti suomenkielisessä opetuksessa. GGs:aan vaikutusta on myös hakijapaineella koko alueelta, myös Kirkkonummelta. GGs on siten hyvin riippuvainen hyvän maineensa säilyttämisestä. Nyt noin 83 prosenttia Kauniaisten lukion ja 40 prosenttia GGs:n opiskelijoista on kotoisin Espoosta. Ks. liite 2.
- Opiskelijapaikkojen määrän lisäys GGs:ssa pitäisi alimman hyväksytyyn keskiarvon kohtuullisella tasolla, parantaisi kauniaislaisten nuorten todennäköisyyttä päästä omaan lukioon ja turvaisi entistä paremmin opettajien opetusvelvollisuuden.
- Suuremman volyymin pitäisi tarjontaa tai laatua heikentämättä laskea kunnan kustannuksia merkittävästi. (ks. taulukot kohdassa b) suuremmat lukiot luvussa Kehittämismuutokset, s. 33)

harvinaisemmat reaaliaineiden syventävät ja soveltavat kurssit, kuvataiteen ja musiikin valinnaiset kurssit).

- Uuden lukiolain ja LOPS:n myötä lukioille tulee velvoite korkeakouluysteistyöstä. Kumpikaan lukio ei sijaitse aivan suoraan jonkin yliopiston välittömässä läheisyydessä, vaikka monipuolinen valikoima korkea-asteen oppilaitoksia on saavutettavissa kohtuullisella vaivalla yksittäisiä vierailuja ajatellen.
- Uuden lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukaan lukion tulee olla entistä aktiivisempi osa yhteiskuntaa ja ylläpitää aktiivisia yhteyksiä korkeakoulujen ohella myös yrityksiin ja kolmanteen sektoriin. Synergiavaikutusten saamiseksi näihin tahoihin ihanteellinen sijainti olisi kuntien keskustoissa lähellä paikallishallintoa ja paikkakunnalla toimivia yrityksiä.
- Kauniaisten lukion kannalta monet sopivat kaupungin rajojen sisällä olevat yhteistyökumppanit sijaitsevat kaupungin keskustassa 20 minuutin kävelymatkan päässä. Tämä etäisyys on osoittautunut osin ylityspääsemättömän pitkäksi.
- Molempien lukioden sijainti yläkoulujen kanssa samoissa kiinteistöissä on rajoite, koska luonteva yhteistyö ja yhteiset intressit syntyvät helpommin lukioden välillä, ei lukion ja yläkoulun.

Mahdollisuudet

- Kauniaisten molemmat lukiot sijaitsevat keskellä Espoota ja väestöennusteet näyttävät, että opiskelijoita tulee seudulla riittämään.
- GGs sijaitsee lähellä rautatieasemaa, minkä takia lukiolla on huomattava määrä hakijoita Länsi-Uudeltamaalta, Espoosta ja Helsingistä.
- Lukion siirtäminen lähemmäksi tai samaan kiinteistöön GGs:n kanssa Kauniaisten keskustan lähelle parantaisi merkittävästi Kauniaisten lukion liikenteellistä asemaa.
- Nykyisellä sijainnilla molemmilla lukioilla on erinomaiset mahdollisuudet hyödyntää erilaisia Kauniaisten kaupungin liikuntapaikkoja (jäähalli, yleisurheilukenttä, palloiluhalli, uimahalli, pujottelumäki, Kasavuoren lenkkipolut ja metsäalue jne). Liikuntapaikat toimivat vetovoimatekijöinä lukiolaisille, jotka harrastavat liikuntaa. Myös eri lajeja edustavat seurat ovat mahdollisia yhteistyökumppaneita, esim. GrIFK.
- GGs:n sijainti tukee hyvin yhteistyötä Raamattuopiston, kansalaisopiston ja Työväen akatemian kanssa. Nämä kumppanit ovat mahdollisia myös Kauniaisten lukiolle, mutta välimatkat ovat pidempiä.
- Kaupungin DigiLab sijaitsee aivan GGs:n yhteydessä ja näin voidaan helposti tehdä yhteistyötä. Samassa kiinteistössä toimivat myös Kuvataidekoulu ja Kauniaisten musiikkiopisto.
- Kauniainen on pinta-alaltaan pieni alue, ainoastaan 6 km². Vain 20 minuutissa ehtii kävellä myös etäimpänä toisistaan olevasta koulukiinteistöstä toiseen.

Uusi lainsäädäntö

Uusi lukiolaki hyväksyttiin 21.6.2018. Se astui voimaan 1.8.2019 ja koskee opiskelijoita, jotka aloittavat opintonsa elokuussa 2021. Samaa aikaa lukiolakiin liittyvät asetukset ja uusi opetussuunnitelma ovat laadittavina. Ylioppilastutkintolaki hyväksyttiin helmikuussa 2019, ja se astui niin ikään voimaan 1.8.2019.

Haasteet

- Ylioppilastutkinnon uusimista ei enää rajoiteta, mistä voi seurata ongelmia ennakoitaessa ylioppilaskirjoituksiin osallistuvien määrää.
- Korkeakoulujen uuden valintamenettelyn (todistusvalinnan lisääminen) seurauksena vaatimustaso yo-kirjoituksissa kovenee. Tällä on vaikutusta hyvinvointiin, koulujen ilmapiiriin ja koulun rooliin. Uusi valintamenettely ei ole kytköksissä uuteen lukiolakiin.
- Opinto-ohjauksen kasvanut merkitys, myös opintojen jälkeen, lisää opinto-ohjaajien työkuormaa ja muuttaa myös koko henkilökunnan työnkuvaa – kaikki koulussa vastaavat ohjauksesta.
- Yhteistyö korkeakoulujen kanssa koetaan nyt erittäin yksipuoliseksi, ja sen toteuttaminen edellyttää lukioilta resursointia (koska se sisältyy ainoastaan lukiolakiin eikä velvoita korkeakouluja).
- Nykyinen opetusvelvollisuus (opettajien työajat, KT) ei tue uuden lainsäädännön edellyttämiä muutoksia, esim. koulukohtaisia oppiainerajat ylittäviä opetusmoduuleja.
- Opettajankoulutus tulee pitää lainsäädännön kehityksen tasalla.
- Resurssin näkökulmasta tulee ottaa huomioon uuden henkilökunnan, esim. erityisopettajien, tarve lukioissa.

Mahdollisuudet

- Yhteistyö korkeakoulujen kanssa antaa opiskelijoille mahdollisuuden seurata yksilöllisiä oppimispolkuja ja syventyä oppiainekokonaisuuksiin, jotka he kokevat kiinnostaviksi.
- Uusi lainsäädäntö muistuttaa lukion roolista annettaessa opiskelijoille valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Nostetaan esiin elinikäiseen oppimiseen vahvasti sidoksissa oleva tulevaisuusosaaminen (kuten kriittinen ja luova ajattelu, ongelmanratkaisu, yhteistyö, yritteliäisyys jne.). Opettajien täydennyskoulutuksen merkitystä elinikäiselle oppimiselle on edistettävä, ja kouluille tarjoutuu mahdollisuus keskittyä ja profiloitua niille alueille, jotka ne kokevat merkityksellisiksi henkilöstölle järjestämässään täydennyskoulutuksessa.
- Lainsäädäntö mahdollistaa oman kurssitarjonnan täydentämisen hankkimalla opetusta muilta toimijoilta. Tämä tukee lukiodien profiloitumismahdollisuuksia.
- Uusi lainsäädäntö asettaa keskiöön opiskelijat ja heidän hyvinvointinsa. Osin uusi lainsäädäntö tarjoaa mahdollisuuden erityisopetukseen oppimisen tukena sekä henkilökohtaiseen opinto-ohjaukseen. Ohjausta ei anna ainoastaan opinto-ohjaaja vaan kaikki koulun henkilökunnasta ovat vastuussa ohjauksesta. Lisäksi uusi ylioppilastutkintolaki antaa opiskelijoille mahdollisuuden uusimiseen, mikä vähentää suorituspainetta ja ennako-odotuksia selviytyä tutkinnosta kerralla.

Lukion opetussuunnitelma 2021

Haasteet

- Miten nykyiset opettajanvirat kouluissa vastaavat tulevaisuuden tarpeisiin?
- Opettajantyö muuttuu yksilöllisesti työskentelevästä opettajasta tiimityöksi ja kumppanuusopettamiseksi. Miten tuemme opettajia tässä siirtymässä?
- Opettajien osaamista tulee kehittää. Uudet työskentelytavat ovat yhä outoja osalle. Median välittämä negatiivinen kuva opettajantyöstä on haaste.
- Opintokokonaisuuksien käyttöönotto edellyttää monipuolisia mahdollisuuksia lukujärjestyksen kokoamiseen.

- Yhteiset opettajanvirat perusopetuksen tai muiden lukioiden kanssa voivat vaikeuttaa opintopassin käyttöönottoa, sillä se ei perustu aiempiin yhteisiin oppitunteihin tai jaksotukseen.
- Yhteistyö toisen koulun kanssa vaatisi yhdenmukaista lukujärjestystä ja moduulirakennetta.
- Korkeakoulujen uusi valintamenettely (todistusvalinnan lisääminen), joka ei ole kytköksissä uuteen lainsäädäntöön, ohjaa opiskelijoita ainevalintoihin, joilla maksimoidaan valintapisteet. Esim. pitkä matematiikka valitaan huomattavasti useammin kuin lyhyt matematiikka, ja fysiikka ja kielet ovat entistä pienemmässä suosiossa. Tästä seuraa puolestaan muuttunut lehtoreiden ja tuntiopettajien tarve.
- Opetussuunnitelmassa esiin nostetun uuden toimintakulttuurin toteuttamista vaikeuttavat vakiintuneet oppimisympäristöratkaisut, joita voi olla vanhoissa kiinteistöissä vaikea muuttaa. Uutta pedagogiikkaa tukemaan tarvittaisiin joustavia tiloja.

Mahdollisuudet

- Siirtyminen oppiaineista suurempiin kokonaisuuksiin (yksittäisistä moduuleista koostuviin opintokokonaisuuksiin) valmistaa tietä lukioiden entistä mielekkäämmälle toiminnalle. Siirtyminen suurempiin kokonaisuuksiin tasoittaa myös tietä tulevaisuusosaamisen ja -valmiuksien edistämiseksi. Kaikki tämä lisänee nuorten opiskelumotivaatiota niissä lukioissa, jotka kykenevät menestyksekkäästi toteuttamaan uudessa opetussuunnitelmassa kaavailun toimintakulttuurin. Toisaalta vanhat kiinteistöt vakiintuneine oppimisympäristöineen voivat vaikeuttaa sitä. Siinä tapauksessa uutta pedagogiikkaa pitäisi myös tukea joustavin tilaratkaisuin.
 Joustavilla tiloilla tarkoitetaan ennen kaikkea laajaa skaalaa erilaisia tiloja, pienistä ryhmätyötiloista aina suuriin saleihin, joita käytetään kulloisenkin toiminnan tyypin mukaan. Ensin mainittuja tarvitaan erityisesti, kun suuri osa opetuksesta toteutetaan vuorovaikutteisesti pienryhmissä. Pienemmät tilat, jotka ovat yhdisteltävissä suuremmiksi saleiksi, olisivat nyt ihanteellisia.

 Monet pedagogit väittävät ryhmään kuulumisen olevan nuorten keskuudessa merkittävästi vahvempi motivaatiotekijä kuin tavoitteellisuus. Niissä ryhmissä (ja kouluissa), joissa opiskelijoiden välillä vallitsee luja yhteenkuuluvuus, on vahvin motivaatio ja parhaat oppimistulokset. Toiminnan hajauttaminen toimii yhteenkuuluvuuden vastavoimana. Siellä, missä toiminta jakautuu useisiin eri paikkoihin, tarvitaan elinvoimaisia solmukohtia, joissa opiskelijat pääsevät yhteyteen toistensa kanssa. Juuri näissä paikoissa yhteishenki syntyy ja sitä pidetään yllä. Keskeisten toimintojen tulee sijaita näissä navoissa ("sydämessä") tai niiden välittömässä läheisyydessä. Niitä ovat ruokasali, auditorio, opiskelijoiden oleskelutilat, lukusalit ja koulun hallinto. Tällaisten kokoontumistilojen puuttumisesta voi aiheutua heikkoa yhteenkuuluvuutta, hajaantumista ja klikkiytymistä opiskelijoiden keskuudessa.
- Lukion tulee olla entistä aktiivisempi osa yhteiskuntaa ja luoda aktiivisesti yhteyksiä korkeakouluihin, yrityksiin ja kolmanteen sektoriin. Synergiavaikutusten saamiseksi näihin tahoihin ihanteellinen sijainti olisi kuntien keskustoissa lähellä paikallishallintoa ja paikkakunnalla toimivia yrityksiä.
- Reformien ja uudistusten toteuttamiseen tarvitaan taloudellista tukea. Tarvitaan täydennyskoulutusta mutta ennen kaikkea mahdollisuutta pienentää työkuormaa, niin

että jää aikaa oman opetuksen kehittämiseen. Tässä tutoropettajajärjestelmästä voisi olla apua.

- Yhteiset opettajanvirat perusopetuksen tai muiden lukioiden kanssa voivat vaikeuttaa opintopassin käyttöönottoa, sillä se ei perustu aiempiin yhteisiin oppitunteihin tai jaksotukseen. Toimiminen yhteisissä tiloissa toisen lukion kanssa esim. yli kielirajojen voisi tuoda juuri sellaisia synergiaetuja, joista olisi pedagogista ja taloudellista etua molemmille kouluille.
- Uusi opetussuunnitelma antaa lukioille entistä suuremman mahdollisuuden oman profiilin luomiseen tulevaisuudessa. Ne lukiot, jotka saavat mahdollisuuden kehittää toimintaansa linjassa LOPS 2021:n kanssa, voivat yltää edistyksellisten ja menestyneiden koulujen joukkoon. Sovellettava pedagogiikka tulee vaikuttamaan lukioiden vetovoimaan.
- Uusi opetussuunnitelma tarjoaa Kauniaisten lukioille mahdollisuuden profiloitumiseen ja siten vetovoimansa ja kilpailukykyä vahvistamiseen.

Pedagogisen kehityksen edelläkävijät – edistykselliset koulut

Haasteet

- Miten opiskelijat ja vanhemmat näkevät pedagogiikan kehityksen tukevan ylioppilaskirjoituksia? Auttavatko tulevaisuusosaaminen tai oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet opiskelijoita suoriutumaan tutkinnosta, joka avaa ovet jatko-opintoihin? Samaan aikaan tulevaisuuden lukion tulee kehittää opiskelijoidensa tulevaisuusosaamista, jotta he selviäisivät nopeasti muuttuvasta maailmasta, jossa he tulevat elämään (OECD 2018). Ylioppilastutkinnossa vaaditaan nykyään tietoja, jotka on saatu syväoppimisen avulla. Tällaista tietoa voidaan soveltaa uuteen aineistoon ja yhdistää eri tieteenaloihin. Tie syväoppimiseen kulkee usein valmiuksien (kuten kriittinen ajattelu, luovuus, kognitiiviset taidot) harjoittamisen kautta.
- Uutta pedagogiikkaa ei ehditä soveltamaan riittävän nopeasti, ei pysytä yhteiskunnan muutosten/ kehityksen tahdissa.
- Yhteiskunnan nopea muutos- ja kehitystahti vaatii henkilökunnalta suurta joustavuutta ja vahvaa yhteiskunnallista sitoutumista, kun esim. tarve opintokokonaisuuksien päivittämiseen, uuden tekniikan sisällyttämiseen opetukseen tai uuden pedagogiikan omaksumiseen lisääntyvät.

Mahdollisuudet

- Meillä on kouluissa motivoitunut ja osaava henkilökunta, joka ottaa uudet haasteet vastaan ja joka on kiinnostunut koulujemme kehittämistä. Tämä joustavuus ja pedagoginen osaaminen ovat kouluillemme suuri vahvuus, jonka ansiosta kouluistamme voi tulla pedagogisen kehityksen edelläkävijöitä.
- Lakisääteisten tukimuotojen ohella GGs:lla on ollut käytettävissään ulkopuolisilta tahoilta saatuja varoja, joilla se on pystynyt joinakin vuosina hankkimaan valmennusorganisaatiolta ohjauspalveluita. Samaan aikaan, kun tätä arvioidaan, tulee myös harkita, millaisia tarpeita muuhun henkilökuntaan kouluilla on.
- Kauniaisten lukion bisneslinjalla kehitetään monia esiin nostettuja tulevaisuusosaamisen alueita.

- GGs:n soveltamassa pedagogisessa suuntauksessa, syväoppimisessa, painotetaan paradigman muutosta, jossa tulevaisuusosaaminen on päätavoite ja tieto yksi välineistä tavoitteen saavuttamiseksi.
- Kauniaisissa on vahva innovaatio- ja kokeilukulttuuri, joka mahdollistaa nopean kehityksen.

Kehittämisvaihtoehdot

Raportissa otetaan esiin seuraavat kehittämisvaihtoehdot:

Yksi rakennus, kaksi lukiota - vaihtoehto, jossa lukiot sijaitsevat yhteisissä tiloissa jossakin kaupungin nykyisistä kiinteistöistä tai uudisrakennuksessa, ja jossa ne mahdollisesti jakavat kiinteistön muun toimijan kanssa.

Suuremmat lukiot – vaihtoehto, jossa lukioissa on nykyistä suurempi määrä opiskelijoita. Kauniaisten lukio voisi kasvattaa opiskelijoiden määrää 500:aan ja GGs 350:een tai 400:aan.

Status quo - vaihtoehto, jossa lukiot jatkavat entiseen malliin, mutta vastaten nykyisten uudistusten haasteisiin.

a) Yksi rakennus, kaksi lukiota

Kaupungin lukioden toimimista samassa koulurakennuksessa on tuotu esiin yhtenä vaihtoehtona.

Nykyistä laajempaa yhteistyötä voitaisiin tehdä ilmiöviikkojen kurssien kanssa siten, että molempien koulujen kurssit olisivat kaikkien opiskelijoiden ulottuvilla. Samoin oppilaskunnat voisivat tehdä enemmän yhteistyötä ja järjestää tapahtumia molempien koulujen opiskelijoille.

Yhteistyö voisi olla monimuotoisempaa ja laajempaa, jos koulut sijaitsivat lähekkäin tai peräti samassa kiinteistössä. Opetuksen kustannustehokkuutta voitaisiin kehittää vielä enemmän esim. lyhyiden vieraiden kielten opetuksessa ja eri aineiden soveltavissa kursseissa. Koulut voisivat myös tarjota yhteistä opetusta aineissa, jotka eivät sisälly ylioppilastutkintoon, esim. liikunnassa, tietotekniikassa sekä taide- ja taitoaineissa. Myös molempien koulujen painotukset ja vahvuudet olisivat molempien koulujen ulottuvilla. Kouluilla olisi mahdollisuus kehittää myös yhteistä laadukasta opinto-ohjelmaa, kuten esim. englanninkielistä opintokokonaisuutta.

Uuden koulukiinteistön suunnittelussa voitaisiin huomioida entistä paremmin kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen vastaisen toiminnan tavoitteet. Hiilineutraali Kauniainen tarvitsee kiinteistöjä, joissa on käytetty maalämpöä ja aurinkovoimaa energian tuottamiseen sekä ekologista ja energiatehokasta rakentamista.

Yhteinen sijainti toisi seuraavia etuja:

- Elävää kaksikielisyyttä kieliryhmien luonnollisen rinnakkaiselon kautta
- Mahdollisuus käydä sujuvasti kursseja toisella kotimaisella kielellä
- Synergiaetuja yhteisten erityisluokkatilojen ansiosta
- Molempien koulujen painotukset tulisivat toisen lukion ulottuville, mm. Lukiolaisen bisneskoulu ja -linja sekä GraniWorks GGs:n opiskelijoille
- Mahdollisuus yhteiseen profiloitumiseen, esim. globaalikasvatusta englannin kielellä
- Mahdollisuus luoda yhteisiä toimivia opintokokonaisuuksia, esim. englanninkielistä opetusta

- Mahdollisuus yhteistyöhön aineissa/kursseissa, joissa on vähän osallistujia (esim. lyhyet kielet), ja liikunnassa sekä taide- ja taitoaineissa
- Mahdollisuus yhteistyöhön opettajien välillä (enemmän aineenopettajakollegoita)
- Mahdollisuus yhteistyöhön pidettäessä yhteyksiä korkeakouluihin
- Mahdollisuus yhteistyöhön aineissa, joissa on vähän kursseja
- Yhteistyö ilmiöviikoilla molempien koulujen resursseja hyödyntäen

Mahdollisia haittoja voi syntyä, mikäli yhteistiloissa toimimisen myötä ei ole:

- riittävästi tilaa koulujen tarpeisiin (kilpailu yhteisistä erityisluokkatiloista)
- yhteistä lukujärjestyksen laadintaa ja lukuvuosien ajoitusta
- panostusta tasavertaiseen toimintakulttuuriin lukioden välillä sekä omien perinteiden kunnioitusta
- tasavertaista resursointia opetukseen ja virkoihin
- panostusta äidinkielen vahvistamiseen kieliryhmissä
- riittävästi panostusta yhteenkuuluvuuden ja kulttuurin vaalimiseen omissa kieliryhmissä. Tiedetään, että vahva yhteisöllisyyden tunne edellyttää, että ryhmän jäsenten välillä on yhdistäviä tekijöitä ("habitus", Bourdieu), ja kieli on yksi vahvimmista ryhmiä koossa pitävistä tekijöistä.

Gymnasiet Grankulla samskolan opiskelijoilta ja heidän huoltajiltaan sekä henkilökunnalta on kysytty useissa yhteyksissä mielipiteitä lukion muutosta, laajennuksesta ja profiloitumisesta.

Syksyllä 2017 toteutettu kysely suunnattiin lukiolaisille. Kyselyssä ilmeni, että yhteinen kampus Kauniaisten lukion kanssa tai edes yhteistyö heidän kanssaan sai vain vähän kannatusta, samoin profiloituminen tai mahdollisuus suorittaa kursseja englannin kielellä. Sitä vastoin, opiskelijat pitivät tärkeänä, että koulu on lähellä liikunta- ja urheilupaikkoja ja että lukio tarjoaa opintomatkoja, opiskelijavaihtoa ja kehitysmaateemaisia kursseja. Mainitsemisen arvoista on myös, että vastauksissa avoimiin kysymyksiin esiintyi useita ehdotuksia koskien profiloitumista. Opiskelijat olivat tyytyväisiä lukioon nykyisellään ja halusivat koulun jatkavan entiseen malliin (SUUS 16.1.2018) § 8).

Lukio-ohjelmasta on syksyn 2017 ja kevään 2019 välisenä aikana keskusteltu useissa johtoryhmän kokouksissa ja myös opettajainkokouksissa.

Lukion viimeisimmässä koulufoorumissa (huhtikuu 2019), jossa niin huoltajat kuin opiskelijat ja henkilökuntakin olivat edustettuina, keskusteltiin kysymyksistä, jotka koskivat lukion mahdollista laajentamista. Suoraan kysymykseen siitä, miten suuri koulun pitäisi olla, saatiin suoria vastauksia (n. 300–400) mutta sitäkin enemmän epäsuoria vastauksia, joissa korostettiin sitä, että kaikkien oppilaiden pitäisi tulla nähdyiksi ja saada vahvistusta olemassaololleen. Moni piti hyvänä koulun nykyistä sijaintia lähellä rautatietä.

Kaupungin arviointiohjelmaan kuuluva Eduzef-kysely suunnattiin vuonna 2018 opiskelijoille. Heidän vastauksensa koskien koulun tiloja osoittivat, että he olivat erittäin tyytyväisiä nykyisiin tiloihin. Kehittämisehdotukset painottuivat yhteishengen ja koulun upean ilmapiirin säilyttämiseen. Vuonna 2019 kysely suunnattiin huoltajille. Avoimissa kysymyksissä huoltajilta kysyttiin muun muassa, mitä koulun jatkokehityksessä pitäisi ottaa huomioon ja mitä päättäjien tulisi miettiä tehdessään päätöksiä koulusektorin tulevaisuudesta. Useimmissa vastauksissa toivottiin hyvän ilmapiirin jatkuvan ja edellytettiin panostuksia opetukseen ja

kaikkein opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvään (tarkoituksenmukaiset terveelliset tilat jne.). Lisäksi nostettiin esiin toive siitä, että Kauniaisten omat nuoret saisivat paikan lukiosta, sekä siitä, että sijainti rautatieaseman lähellä tulee säilyttää ja yhteistyö Kauniaisten lukion kanssa tulee jatkaa.

Lukion opettajien kantoja koulun sijaintiin on viimeksi selvitetty suomenkielisen perusopetuksen yhtenäisysselvityksen yhteydessä. Opettajat olivat tällöin hyvin yksimielisesti sillä kannalla, että lukio haluttiin erilliseen kiinteistöön eli käytännössä siirto Mäntymäelle olisi erittäin toivottu vaihtoehto. Keskustelujen perusteella yksi merkittävä peruste oli yhteistyön helpottuminen GGs:n kanssa, kun välimatka lyhenee. Opettajat ovat myös puhuneet voimakkaasti GGs:n kanssa yhteisen ratkaisun puolesta. Asia on ollut esillä viime vuosina muutamia kertoja myös lukion johtoryhmän kokouksissa.

Lukion opiskelijoiden näkemyksiä koulujen yhteistyöstä ja mahdollisesta sijainnista samassa kiinteistössä on myös kysytty joissakin kyselyissä. Opiskelijoiden näkemykset koulujen yhteistyöstä eivät ole yhtä myönteisiä kuin opettajien. Ruotsinkielisiä kursseja ei nähdä kovin kiinnostavina suomenkielisten opiskelijoiden mielestä. Kurssit, joissa on ollut molemmilta kouluilta opiskelijoita, ovat toimineet hyvin. Varsinkin yhteistyö Kenian, Taiwanin, Tandemin ja MEP:n merkeissä on sujunut hyvin. Yksi syy yleiseen mielipiteeseen voi olla, että yhteistyöhön osallistuneiden opiskelijoiden määrällinen osuus ei ole kovin suuri.

Maantieteellinen sijainti

1. Svenska skolcentrum

Mitä tulee lukioiden tarpeeseen sijaita julkisen liikenteen reittien varrella, Svenska skolcentrum olisi loogisin ratkaisu lukioiden yhteiseksi paikaksi nykyisistä kiinteistöistä käytettävissä olevista rakennuksista. Se edellyttäisi kiinteistöjen vaihtoa, niin että esim. Hagelstamska skolan siirtyisi toiseen paikkaan johonkin olemassa olevaan rakennukseen tai uudisrakennukseen, mielellään lähempänä Granhultsskolania. Vaikka Kauniaisten lukiossa on enemmän oppilaita kuin Hagelstamska skolanissa, hyötyneliöiden tarve lukiolaista kohti on pienempi kuin yläkoulun oppilasta kohti. Mitä suurempi lukio, sitä vähemmän hyötyneliöitä opiskelijaa kohti tarvitaan. Yhteensä 700 opiskelijan lukiossa tilan tarve on Opetushallituksen suositusten mukaan 3990 m^2 , joka vastaa noin 6138 neliön bruttoalaa (brm^2). Svenska skolcentrumin kokonaisala on rahatoimiston mukaan 7832 m^2 , lisäksi käytetään Uutta paviljonkia, jonka pinta-ala on 1535 m^2 , yhteensä pinta-ala on 9367 m^2 . Näiden laskelmien pohjalta kaupungin lukioiden muutto Svenska skolcentrumiin sallisi myös lukioiden laajennuksen ilman sen suurempia investointeja koulurakennukseen. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomautettava, että ruokasali ja sen käyttö vaativat vielä tarkistusta, samoin liikuntasalin käyttö ylioppilaskirjoitusten aikana.

2. Uudisrakennus

Sopiva sijainti uudisrakennukselle voisi olla keskusta, alue lähellä keskusurheilukenttää tai alue lähellä Svenska skolcentrumia.

Unelmaskenaario lukioiden kannalta olisi rakennus lähellä liikenteen solmukohtia. Hyvä esimerkki tästä ilmiöstä on Espoo, joka siirtää lukiotoimintansa metroasemien sekä korkeakoulujen läheisyyteen (Otaniemi). Kauniaisissa ei ole korkeakoulua ja siksi julkisen

liikenteen merkitys on sitäkin suurempi pyrittäessä luomaan mahdollisuudet yhteistyöhön pääkaupunkiseudulla sijaitsevien korkeakoulujen kanssa. Liikenteen kannalta keskeinen solmukohta Kauniaisissa on keskustan juna-asemaa ympäröivä alue. GG:n sijainti kohtuullisen matkan päässä asemalta on jo nyt osoittautunut vahvuudeksi.

Lukioiden tulee myös valmistaa työelämään ja kasvattaa yrittäjyyteen. Oppimisympäristö, jossa on luonnolliset mahdollisuudet vuorovaikutukseen eri alojen asiantuntijoiden ja yrittäjien kanssa, voisi edistää sitä. Kauniaisten lukion Bisneslinjan ja -opetuksen myötä elävä vuorovaikutus paikallisten yrittäjien kanssa on tärkeää.

Mikäli uudisrakennus, joka lukioiden ohella palvelisi myös muita sivistystoimen sektoreita, kuten kansalaisopistoa tai kirjastoa, sijoitettaisiin johonkin näistä keskeisistä paikoista, kunnan palveluiden saatavuus voisi parantua nykyisestä. Sijainti juna-aseman läheisyydessä vähentäisi myös liikennettä Kauniaisissa sillä, verrattuna nykyiseen, junalla saapuvien opiskelijoiden määrä kasvaisi, ja saavutettavuus kuntalaisten kannalta paranisi. Tämä tukisi kaupunkia matkalla hiilineutraaliksi kaupungiksi.

Mikäli uudisrakennus sijoitettaisiin olemassa olevien urheilupaikkojen, kuten keskusurheilukentän, uimahallin ja palloiluhallin läheisyyteen, nykyinen etäisyys näihin paikkoihin lyhenisi ja niiden käyttö tehostuisi. Sijainti lähellä keskusurheilukenttää ei ole kuitenkaan ihanteellinen, jos otetaan huomioon etäisyys keskustaan ja liikennevälineisiin.

Uudisrakennus Svenska skolcentrumin läheisyydessä sijaitsisi suhteellisen keskeisellä paikalla juna-asemaan nähden. Se sijaitsisi myös sopivalla etäisyydellä keskeisistä urheilupaikoista ja voisi tuoda synergiaetuja Svenska skolcentrumin, esim. Uuden paviljongin ja Nuorisotalon, toimintojen kanssa. Uudisrakennus, jonne sijoittuisi myös esim. kansalaisopiston toiminta, lisäisi kuntalaisten osalta Kauniaisten kansalaisopiston kurssien saavutettavuutta.

Svenska skolcentrumin kanssa samaa suuruusluokkaa edustava uudisrakennus vastaa 40 miljoonan euron investointia ($9367 \text{ m}^2 \times 4200 \text{ €/m}^2$; hinta per m^2 Kasavuoren koulukeskuksen alustavien kustannusten mukaan, SOVV 4.9.2019 § 66).

b) Suuremmat lukiot

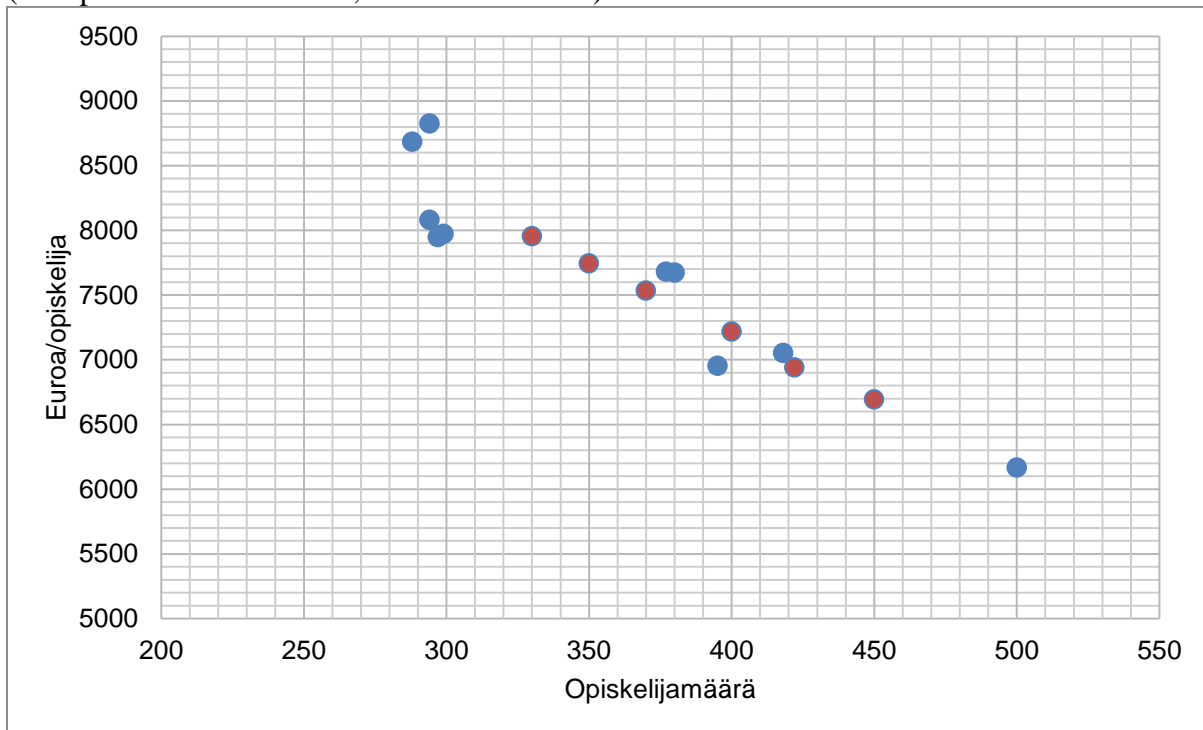
Kauniaisten lukio, 420–500 opiskelijaa

Lukion sisäänotto on ollut kolme viimeistä vuotta 134 uutta opiskelijaa. Vuoden 2019 sisäänotto jakaantuu yleislinjan 109 ja bisneslinjan 25 opiskelijaan. Näillä määrillä lukion koko on tällä hetkellä noin 415 opiskelijaa. Sisäänoton kasvattaminen 160-165 opiskelijaan johtaa opiskelijamäärän kasvamiseen 500 opiskelijaan kolmessa vuodessa.

Espoon seudun väestöennusteiden ja alueen lukiopaikkojen määrän perusteella opiskelijamäärän kasvattaminen on perusteltua (ks. kaavio 5). Espoon alin keskiarvo, jolla pääsi lukioon sisään vuonna 2018, oli 7,75 ja Kauniaisten oli vielä korkeampi. Tämän seurauksena osa alueen lukiokelpoisista opiskelijoista joutui hakemaan lukiopaikkoja Espoon ja Kauniaisten ulkopuolelta. Espoo on nostanut jonkin verran aloituspaikkojen määriä, mutta ongelma ei ole ratkennut. Alin keskiarvo vuonna 2019 oli 7,17.

Lukion viime vuosien yksikköhintojen kehitys osoittaa, että yksikkökustannukset ovat laskeneet opiskelijamäärien kasvaessa (taulukko 8). Myönteinen kustannuskehitys tulisi jatkumaan, jos opiskelijamäärä kasvaisi 500 opiskelijaan (kaavio 7). Tämä perustuu siihen, että suuremmissa opiskelijamäärissä myös harvinaisemmat lyhyiden vieraiden kielten, eräiden reaaliaineiden sekä taide- ja taitoaineiden ryhmät täyttyvät, mutta ryhmiä ei tarvitse perustaa lisää.

Kaavio 7: Ennuste kustannuksista opiskelijaa kohti (punainen), mikäli opiskelijamäärä kasvaa, lähtökohtana kaupungin lukioden kustannukset vuosina 2015–2019 (sininen). Opiskelijamäärän ja opiskelijakohtaisten kustannusten välinen korrelaatiokerroin on -0.89 vuosina 2015–2019 (Tilinpäätökset 2015–2018, Talousarvio 2019).

Sen sijaan 500 opiskelijan lukiossa kaikkiin pakollisiin kursseihin – lukuun ottamatta A-saksaa, ET- ja UO-opetusta – tarvitaan yhdet ryhmät lisää. Samoin suosittujen yo-kirjoitusaineiden, kuten matemaattis-luonnontieteellisten aineiden syventävien ja soveltavien kurssien ryhmämääriin tarvitaan lisää ryhmiä. Nykyisellään pakollisten kurssien normaali ryhmämäärä on 5 (tai 6 jossain tapauksissa, jossa pienempi ryhmäkoko on pedagogisesti tai tilojen puolesta perusteltua). Yhteensä tällä hetkellä on 276 pakollisten kurssien ryhmää. Kolmen vuoden kuluttua tarvitaan noin 50 pakollisten kurssien ryhmää lisää sekä arviolta 40 syventävien ja soveltavien kurssien ryhmää. Jos pohjana käytetään vuoden 2019 valintojen jakautumista, niin kokonaisuudessaan tarve olisi n. 90 uutta ryhmää (taulukko 12).

Uusien opetusryhmien määrään vaikuttavat käytössä olevat tilat. Nykyisten lukion käytössä olevien luokkatilojen koko asettaa ryhmäkoon maksimit 30–33 opiskelijaan. Olisi hyvä, jos osa koulun luokista olisi nykyistä suurempia, mikä mahdollistaisi suuremman opiskelijamäärän ryhmissä, silloin kuin se on pedagogisesti mielekästä. Suuremmissa tilassa on myös helpompi toteuttaa monipuolisia työskentelytapoja erilaisissa opetustilanteissa.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan tarvitaan laskennallisesti 6,1 m² tilaa /opiskelija, jos koulussa on 500 opiskelijaa. Yhteensä kiinteistössä tulisi silloin olla 3050 m² (hyötyneliöitä) lukion käytössä, eli noin 4692 brm² (taulukko 12). Nykyisin sisäinen vuokra peritään 4656 m²:stä kaikkiaan 9599 m²:n pinta-alasta (viite: rahatoimisto). Lukio ja yläkoulu käyttävät joustavasti nykyistä kiinteistöä, ja osa luokkatiloista on yhteiskäytössä.

Opettajien osalta tarvitaan yksi matemaattisten aineiden opettaja ja yksi yhteiskunnallisten aineiden opettaja lisää. Yhteiskunnallisten aineiden opettajan tarve perustuu osin Lukiolaisen bisneslinjan tuleviin tarpeisiin. Lisäksi tulee lisätarvetta opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen, mikä pohjautuu myös uuden lukiolain vaatimuksiin. Opiskelijamäärän lisäys on tervetullut lisä lyhyiden kielten opettajien ja taide- ja taitoaineiden opettajien työtilanteeseen. Opettajien työtiloja tarvitaan OPH:n ohjetta soveltaen 500 opiskelijan lukiossa 29 x 6 m² = 174 m².

Lukion lukujärjestyksiä voidaan hajauttaa laajemmalle pidentämällä koulupäivää kaikkina koulupäivinä klo 16 asti. Tällöin samoissa luokkatiloissa voidaan opettaa suurempi määrä opetusryhmiä. Tällöin kuitenkin ryhmien määrän kasvaessa kustannukset kasvavat ja sekä opiskelijoiden että opettajien lukujärjestykset sisältävät enemmän hyppytunteja. Uuden opetussuunnitelman myötä voi tulla kuitenkin käyttöön uudenlainen tapa järjestää opetusta toisenlaisella tuntikaaviolla. Moduuleina tarjottava opetus voi vaatia enemmän tilaa toteutuakseen suunnitellulla tavalla. Käytännössä yhdenkin luokkahuoneen lisäys lukion käyttöön varmistaa opetuksen sujumisen myös uuden opetussuunnitelman tarpeisiin.

Taulukko 12: Yhteenvedo kurssien lukumääristä ja tilantarpeesta opiskelijamäärän kasvaessa.

*OPH:n suositusten mukaan (liite 4)

**Laskelmissa on käytetty: hyötyneliö=0,65 x brm² (Espoon kaupunki Tila palvelut –liikelaitos 2016). Hyötyneliöiden laskenta tulee antaa rakennusalan asiantuntijan tehtäväksi, sillä luvut vaihtelevat aina rakennuksen mukaan.

Kauniasten lukio	oppilasmäärä	sääntö/vuopilaista/ryhmä	kurssit				yhteensä	hyötyneliö	vastaa bruttoneliöitä brm ²	sisäiset vuokrat brm ²	tilan puute	virkoja	muuta
			pakolliset	syventävät	soveltavat								
2019	415	134	26,8	276	153	60	489	2808	4320	4656	336		
	450	150	25	325	165	65	555	2925	4500		156	2	opo, erityisopettaja
	500	160	26,7	325	184	72	581	3050	4692		-36		
GGs													
2019	300	97	24,3	218	92	65	374	2280	3495	3278	-230		
	330	107	26,8	218	101	72	391	2446	3763		-485		
	370	120	24	276	113	80	469	2636	4055		-777	2	opo, erityisopettaja
	400	130	26	276	122	87	485	2760	4246		-968		

GGs, 300–350 tai 400 opiskelijaa

330 opiskelijaa

Yhtenäiskouluselityksen 2015 (kaupunginvaltuusto 7.11.2016 § 54) mukaan GGs:n oppilasmäärä voisi kasvaa 10–15 %. Tämä vastaa 330–345 oppilaan määrää.

Vaihtoehto, jossa GGs:n ryhmäkoot vastaisivat Kauniasten lukion lukuja (perusryhmäkoko 27), tarkoittaisi 108 opiskelijan sisäänottoa lukuvuodessa. Lukion koko olisi tuolloin noin 330 opiskelijaa. Vastaavaa opiskelijamäärän kasvua voidaan perustella sillä, ettei kurssien lukumäärää mainittavasti tarvitse lisätä (taulukko 12). On kuitenkin todennäköistä, että henkilöstö kokee työolosuhteiden heikentyvän ja ettei heitä ole kuultu. Sitä paitsi jo nykyisellä

perusryhmäkoolla on tietyissä luokkahuoneissa vaikea toteuttaa opetusta suuremmissa ryhmissä. Tilojen kokonaistarve lisääntyy.

370 opiskelijaa

Mikäli aloituspaikkojen määrää nostetaan nykyisestä 97:stä 120:een ja nykyinen ryhmäkoko säilytetään, GGs:sta tulisi viisisarjainen lukio, kun se tähän asti on ollut neljäsarjainen. Ryhmien keskikoko pakollisissa kursseissa säilyy mutta valinnaisissa kursseissa se hieman nousee. Koska osa opiskelijoista haluaa suorittaa lukion 4 vuodessa, opiskelijoiden kokonaismäärä tulee olemaan runsaat 370 opiskelijaa (120 + 120 + 120 + 10). Jos sisäänotto kesällä 2019 olisi ollut 120, keskiarvoraja olisi ollut 8,33.

Viisisarjainen lukio edellyttää rinnakkaisryhmää kaikkiin pakollisiin aineisiin eli 58 mukaan lukien matematiikan A- ja B-tason sekä suomen A-tason ja äidinkieli-suuntautuneen suomen (modersmålsinriktad finska) kurssin. Sen lisäksi tarvitaan valinnaisten kurssien syventäviin ja soveltaviin kursseihin lisäystä arviolta 36 kurssia, yhteensä lisäystä nykyiseen tulisi 95 kurssia.

Opettajanvirkojen tarpeen kattamiseksi lukion on muunnettava kaksi tuntiopettajantointia lehtoraateiksi (äidinkieli ja suomi) ja perustettava uusi matematiikan ja fysiikan lehtoraatti. Lisäksi tarvitaan yksi biologian ja maantieteen tuntiopettaja sekä opinto-ohjauksen osa-aikainen toimi. Mitä tulee muihin aineisiin nykyiset toimet ja virat riittänevät siihen opettajatarpeeseen, joka syntyy opintopaikkojen lisäyksestä lukiossa.

Opiskelijamäärän lisäämiseksi 370:een lukio tarvitsee kolme uutta opetustilaa, yhden kullekin vuosikurssille, sekä suuremmat yleiset tilat, jotka käsittävät 6 wc-tilaa, itseopiskelutilan, säilytyslokeroille varatut tilat sekä opiskelijoiden yhteiset oleskelutilat. Yhteenlaskettu opiskelijoiden tilantarve olisi 2636 hym^2 , joka vastaa noin 4055 brm^2 :tä, jonka lisäksi tulisi opettajien työtila. Arvioitu lisätilojen tarve on 777 brm^2 sekä 50 m^2 :n työtila opettajille. Niiden toivomusten mukaan, joita koulu on kerännyt opiskelijoilta, opettajilta ja huoltajilta heille suunnattujen kyselyjen kautta ja esimerkiksi Skolforumin (GGs:n opiskelijoiden, huoltajien, opettajien ja henkilökunnan yhteinen keskustelufoorumi) yhteydessä, nämä lisätilat tulee rakentaa nykyisen päärakennuksen välittömään yhteyteen, jotta ei hajoteta toimintaa ja yhteisöllisyyttä; jälkimmäinen on opiskelijoiden ja huoltajien arvioinneissa nostettu esiin vahvuutena, jota ei koulun kasvaessa haluta vaarantaa (Eduzef 2018). Nykyisen rakennuksen runkoa suurennettaessa vallitsevaa tilankäyttöä tulee muuttaa siten, että vanhaan rakennukseen syntyy samanaikaisesti yleisiä tiloja opiskelijoiden käyttöön. Laajennuksella voidaan näin ollen tuoda parannusta myös nykyisiin tiloissa havaittuihin puutteisiin ns. päärakennuksessa, esim. esteettömyyteen.

Opiskelijoiden määrän noustessa 370:een tulee tarkistaa myös ruokasalin kapasiteetti. Nykyinen kapasiteetti on 300 ruokailijaa. Lukio käyttää ruokasalia yhdessä Hagelstamska skolanin kanssa. Tarvittavien istumapaikkojen määrän ja jononmuodostuksen vähentämiseksi ruokasalissa lukiolaiset saapuvat nykyään ruokailemaan vuosikursseittain viiden minuutin välein (11.45-11.50-11.55) keskellä kolmatta oppituntia ja palaavat ruoan jälkeen opetukseen. Mikäli opiskelijamäärä on 370, ruokailu pitäisi jakaa pidemmälle ajanjaksolle. Lisäksi nykyinen ylioppilaskirjoitusten aikainen ratkaisu vaatii tarkistusta, erityisesti koska uusi lukiolaki antaa opiskelijoille rajattomat oikeudet osallistua yo-kokeisiin.

Tilojen puutteen johdosta opiskelijamäärän lisääminen koulussa on nykyisin mahdotonta.

400 opiskelijaa

Aloituspaiikkojen määrää nostetaan nykyisestä 97:stä 130:een, mikä vastaa nykyistä aloituspaiikkojen määrää Kauniaisten lukiossa. Kauniaisten lukio on viisisarjainen lukio. GGs:lle tämä tarkoittaisi 26 opiskelijan perusrühmäkokoa. Siinä on kahden opiskelijan lisäys ryhmää kohti nykytilanteeseen nähden. Koska osa opiskelijoista haluaa suorittaa lukion 4 vuodessa, opiskelijoiden kokonaismäärä tulee olemaan runsaat 400 opiskelijaa (130 + 130+ 130 + 15). Jos sisäänotto kesällä 2019 olisi ollut 130, keskiarvoraja olisi ollut 8,17.

Toiminnan laajentaminen 400 opiskelijaan ei välttämättä edellytä enempää pakollisia kursseja kuin 370 opiskelijalle mutta kylläkin lisäystä valinnaisiin kursseihin, jolloin niitä tulisi yhteensä 209 (taulukko 12).

Yhteenlaskettu tilantarve 400 opiskelijalle olisi 2760 hym^2 , jonka lisäksi tulisi opettajien työtila. Arvioitu lisätilojen tarve on 968 m^2 sekä työtila opettajille, mikäli opiskelijamäärää nostetaan 400:aan.

Kaavio 7 ja taulukko 13 osoittavat taloudellisen tehokkuuden kasvavan niin Kauniaisten lukiossa kuin GGs:ssa opiskelijamäärän kasvaessa. Taulukon 12 mukaan vasta opiskelijamäärän yltäessä 500:aan käytettävissä olevat neliömetrit eivät riitä kattamaan hyötyneliötarvetta. Tosin nämä laskelmat ovat ainoastaan matemaattisia ja perustuvat koulun kokonaisalaan, joten ne ovat vain summittaisia. Selvityksessä vuodelta 2015 (Heino 2015), jossa lähtökohtana oli yksittäisten opetustilojen mitoitus, huomautettiin, että jo opiskelijamäärän yltäessä 375:een lukiosta puuttuu 73 hym^2 . Kasavuoren koulukeskuksen A-siipi on peruskorjattava. Korjauksen, tai korjauksen ja uudisrakennuksen, kustannukset ovat 7–10 miljoonaa euroa ja käsittävät 2400 m^2 , joka vastaa sen nykyistä kokoa (SOVV 4.9.2019 § 66). Taulukosta 13 ilmenee noin 1000 euron lisäkustannus opiskelijaa kohti saneerausta seuraavana vuonna. Lisäkustannus vastaa 49 prosenttia reaalikasvusta, kun kustannukset jaetaan lukion ja Kasavuoren koulun välillä.

GGs:ssa on jo nyt tilanpuutetta (SUS 5.10.2015 § 75), mikä ilmenee myös taulukosta 12. Tilanpuutteen korjaaminen merkitsee 1–4 miljoonan euron investointia Svenska skolcentrumiin riippuen lukion tavoitteleman kasvun asteesta (taulukko 13).

Taulukko 13: Mahdollisten opiskelijakohtaisten kustannusten vertailu opiskelijamäärän kasvaessa. Taulukko sisältää mahdolliset investointikustannukset siinä tapauksessa, että lukiot jatkavat entiseen malliin. *Vuoden 2019 tuloihin lisätty ko. vuoden valtionosuudet, muut skenaariot laskettu vuoden 2020 valtionosuuksien mukaan (5940 €/oppilas).

	Oppilas- määrä	Euroa /oppilas	Kurssi- määrä	Yhteensä	Tulot	Ero	Sisäiset kustannukset				Investointikustannukset			
							Ruokailu	Siivous	Muu	Vuokra	Yhteensä	Käyttö- taloude- ssa	€/oppilas, vuosi 1	uusi €/oppilas
Kauniasten lukio	377	7680												
	380	7674												
	395	6955												
2019	418	7053	489	2 948 154	2 319 900	-628 254	259 240	99 993	260 414	672 500	10 000 000	800 000	938	8 967
	422	6940												
	450	6693	555	3 012 018	2 673 000	-339 018	288 517						871	8 471
	500	6168	582	3 084 157	2 970 000	-114 157	320 574						784	7 768
GGs	288	8684												
	294	8826												
	294	8081												
	297	7947												
2019	299	7973	374	2 383 927	1 659 450	-724 477	183 650	69 259	297 804	549 600	1 000 000	80 000	268	8 241
	330	7954	391	2 624 662	1 960 200	-664 462	217 425				2 002 000	161 600	490	8 443
	370	7680	469	2 841 600	2 197 800	-643 800	243 779				3 240 000	259 200	701	8 381
	400	7218	485	2 885 600	2 376 000	-509 600	263 545				4 030 000	322 400	806	8 020

c) Status quo

Status quo -ratkaisu tarkoittaa, että lukiot jatkavat entiseen tapaan. Lukioiden nykytila on kuvailtu edellä raportissa kuten myös haasteet. Molemmat lukiot kuuluvat pääkaupunkiseudun vetovoimaisiin lukioihin ja luultavasti myös pysyvät sellaisina profiloitumisensa ja edistyksellisen pedagogiikkansa ansiosta. Pääkaupunkiseudulla on lisäksi havaittu jatkuvaa demograafista kasvua. Alueen väestönkasvu tulee entisestään vaikeuttamaan kaupungin nuorten pääsyä omiin lukioihin.

Status quo -skenaario tulee merkitsemään Kauniasten lukiolle Kasavuoren peruskorjausta opiskelijamäärän kasvusta riippumatta, sillä A-siiven korjaustarve on suuri. Gymnasiet Grankulla samskola kärsii jo nyt, nykyisellä opiskelijamäärällä, tilanpuutteesta.

Lisäksi on ratkaistavana ongelma kaupungin kieliohjelman toteuttamisesta, kun kiinnostus erityisesti lyhyisiin kieliin on hiipumassa. Korkeakoulujen nykyisten valintaperusteiden takia lukiokurssien valinnassa on syntynyt vinoutumaa, mikä voi tuoda tietyille aineenopettajille vaikeuksia saada opetusvelvollisuuttaan täytettyä.

Status quo -skenaariossa on selvää, ettei säästöjä voida tehdä, ja että kunnan maksuosuus jää suhteettoman suureksi myös absoluuttisesti euroina laskettuna (runsaat 900 000 euroa, verrattuna runsaaseen 540 000 euroon opiskelijamäärää lisättäessä). Uudesta lainsäädännöstä ja opetussuunnitelmasta seuraavat uudet vaatimukset voivat lisäksi nostaa kunnan lukiokustannuksia entisestään. Uhkakuvana on tuolloin, että koulutustarjontaa joudutaan rajoittamaan.

Yhteenveto

Ajatus lukio-ohjelman laatimiseen Kauniaisten lukioille syntyi hallituskaudella 2011–2015, jolloin keskusteltiin kansallisesta lukiouudistuksesta. Uudistus kaatui, mutta kaupungin strategiassa vuosille 2018–2022 tehtiin päätös lukio-ohjelman laatimisesta.

1.8.2019 uusi lukiolaki sekä muutokset ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin astuivat voimaan. Uusi lainsäädäntö ja opetussuunnitelma painottavat elinikäistä oppimista, tulevaisuusosaamista ja hyvinvointia sekä edellyttävät nykyistä suurempia resursseja opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen. Opettajan rooli muuttuu, ja uudet työtavat laajoine oppiainerajat ylittävine kokonaisuuksineen edellyttävät kehittämispanostuksia. Korkeakoulujen uusi valintamenettely, joka ohjaa opiskelijoiden ainevalintoja yksipuoliseen suuntaan, on myös haaste. Sanna Marinin hallitus työskentelee oppivelvollisuuden laajentamiseksi 18 vuoden ikään, mikä edellyttää toisen asteen maksuttomuutta. Uudistus tuo myös kunnille vastuun siitä, että jokaiselle nuorelle pystytään tarjoamaan paikka toisen asteen opintoihin joko lukiossa tai ammattioppilaitoksessa.

Kaupungin lukio-ohjelman tavoitteena on nostaa esiin erilaisia ratkaisuja lukioiden vetovoiman ylläpitämiseksi ja mahdollisuuksien luomiseksi laadukkaan opetuksen jatkumiselle. Ohjelmassa painotetaan, että tulevaisuuden lukion on heijastettava yhteiskuntamme tarpeita ja siinä tapahtuvia muutoksia. Jo nyt koulutamme nuoria tulevaisuutta varten, jota emme pysty ennakoimaan.

Kauniaisten molempien lukioiden vetovoima on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2013 lähtien. Hakijoiden määrä on kasvanut vuosi vuodelta, ja molemmissa lukioissa alin keskiarvo, jolla pääsi sisään vuonna 2019 oli 8,7. Monissa tutkimuksissa tulokset niin oppimistuloksissa kuin hyvinvoinnissa ovat erittäin korkealla tasolla (Ylioppilastutkintotulokset, MetloFin 2016, pääkaupunkiseudun kysely palvelukyvystä 2016, THL:n kouluterveyskysely 2017 ja 2019). Samanaikaisesti haasteena on kaupungin omien nuorten kasvava vaikeus päästä kotipaikkansa lukioihin.

Sekä Kauniaisten lukio bisneslinjoineen ja Gymnasiet Grankulla samskola syväoppimiseen tekemine panostuksineen ovat edistyksellisiä lukioita, joilla on suuret mahdollisuudet kehittää toimintaansa edelleen. Molemmat lukiot verkostoituvat aktiivisesti muiden lukioiden, korkeakoulujen ja myös toistensa kanssa, ja yhteistyö on laajentunut vuosi vuodelta. Molemmat lukiot ovat myös vahvasti suuntautuneita kansainvälisyyteen. Erityisenä haasteena on tällä hetkellä mahdollisuus järjestää opetusta pienissä kielissä. Nuorten kiinnostus luonnontieteisiin on kiihdyttänyt kieliopintoja.

Kauniainen on kuulunut kuntiin, jotka investoivat lukioihinsa eniten euroja opiskelijaa kohti. Kaupungin vuoden 2017 talousarvion leikkauksien jälkeen oppilaskohtaiset kustannukset alittavat Espoon mutta ylittävät Helsingin ja Vantaan tason. Kauniaisissa panostetaan kuitenkin yhä opetukseen ja esim. kouluruokaan enemmän kuin Espoossa. Lähinnä kiinteistökustannukset ja hallinnolliset kustannukset ovat Espoossa korkeammat. Ryhmäkoko on Kauniaisissa kasvanut mutta on yhä pienempi alueen suuriin lukioihin verrattuna.

Suomessa kaikilla nuorilla on oikeus hakea mihin ammattioppilaitokseen tai lukioon tahansa koko maassa. Tämä oikeus tulee suunnitelmien mukaan säilymään, vaikka oppivelvollisuutta jatkettaisiin 18-vuotiaaksi. Kauniaisten lukioissa on yli 500 opiskelijaa muista kunnista ja hieman alle 200 omasta kaupungista. Muista kunnista tulevat opiskelijat maksavat kaupungille nykyisin yhteensä 907 000 euroa. Ne noin 200 kauniaislaista nuorta, jotka käyvät lukiota muissa kunnissa,

maksavat näille kunnille noin 314 000 euroa. Kaupungin nettomeno on siis hieman vajaat 600 000 euroa.

16-vuotiaiden, erityisesti suomenkielisten, määrä kasvaa alueella voimakkaasti, mikä edistää lukioiden sisäänoton kasvua. Myös hallituksen suunnittelema oppivelvollisuuden laajentuminen toisen asteen opintoihin edellyttää, että kunnat pystyvät takaamaan opiskelupaikan koko ikäluokalle. Volyymin kasvu antaa useammille kaupungin nuorista mahdollisuuden opiskeluun kaupungin omissa lukioissa ja laskee tarpeettoman korkeaa alinta hyväksytyä keskiarvoa. Opiskelijamäärän kasvu kaupungin lukioissa toisi myös mittakaavaetuja, jotka vähentäisivät vieraspaikkakuntalaisista opiskelijoista kaupungille koituvia menoja 907 000 eurosta noin 540 000 euroon.

Lukioille sijainnilla lähellä keskeisiä liikenteen solmukohtia, kuten juna-asemaa, on olennainen merkitys niin opiskelijoiden saannin kuin esimerkiksi uuden lukiolain edellyttämän korkeakouluysteistyön kannalta.

Raportissa nostetaan esiin erilaisia kehittämisevaihtoehtoja: 1) yksi rakennus, kaksi lukiota, vaihtoehto, jossa lukiot toimivat yhteisissä tiloissa; 2) suuremmat lukiot, vaihtoehto, jossa opiskelijamäärä on suurempi mutta kaupungin kustannukset pienemmät; ja 3) status quo, vaihtoehto, jossa toiminta jatkuu nykyiseen tapaan. Viimeksi mainittu vaihtoehto on yhtä kallis kaupungille kuin nytkin ja kehittymismahdollisuudet ovat rajalliset. Vaihtoehto ei myöskään vastaa uudistusta oppivelvollisuuden laajentamisesta. Opiskelijamäärän kasvu edellyttää investointeja tai muuttoa nykyisten koulurakennusten välillä. Jotta sisäänottoa voitaisiin lisätä taloudellisesti kestäväällä tavalla ja vastata siten tulevaan oppivelvollisuusvaatimukseen, käytettävissä tulisi olla riittävästi nykyistä suurempia opetustiloja.

Lähteet:

Bokslut - Tilinpäätös 2015: STF13.06.2016 §27

Bokslut - Tilinpäätös 2016: STF 12.06.2017 §62

Bokslut - Tilinpäätös 2017: STF 18.06.2018 §21

Bokslut - Tilinpäätös 2018: STF 17.06.2019 §34

Budget 2019 och ekonomiplan 2019-2021 – Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019-2021
STF 12.11.2018 §53

Espoon kaupunki Tilapalvelut- liikelaitos (2016): Hanke 4006. Monikko Perusparannus ja laajennus.
Hankesuunnitelma 01.06.2016

Hallitusohjelma 2019: Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä
yhteiskunta. 3.6.2019

Heino 2015: Kasavuoren koulukeskuksen ja Mäntymäen koulun tilaselvitys – väliraportti. 31.8.2015

Kouluikkuna. <http://www.kouluikkuna.fi/kouluikkuna-fi-palvelut/>

Kouluterveyskysely 2017: <https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/forskningsresultat> tai <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>

Laki ylioppilastutkinnosta (502/2019)

Lehdistötiedote OKM – 17.9.2019. Opetusministeri Andersson ja tiede- ja kulttuuriministeri Kosonen:
Hallitus panostaa koulutukseen ja osaamiseen. https://minedu.fi/sv/artikel/-/asset_publisher/opetusministeri-andersson-ja-tiede-ja-kulttuuriministeri-kosonen-hallitus-panostaa-koulutukseen-ja-osaamiseen

Lukiolaki (714/2018)

MetloFin 2016: Oppimistulokset ja hyvinvointi metropolialueella 2016. Koulutuksen arviointikeskus.

OECD 2018: The Future of Education and Skills, Education 2030.

(<https://www.oecd.org/education/2030/>)

([https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf))

Pääkaupunkiseudun lukio-opetuksen palvelukykykysely 2016.

SF 7.11.2016 §54: Yhtenäiskoulu – loppuraportti

Sipoon kunta 2019: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2018. Sipoon kunta. Kunnanhallitus 26.3.2019

SOVV 4.9.2019 §66: Kasavuoren koulukeskuksen A-siipi, peruskorjauksen tekninen tarveselvitys

STF 13.11.2017 §91: Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2018 – 2020. Budget 2018 och ekonomiplan 2018–2020

STF 12.03.2018 §4: Grankulla stads strategi 2018-2022 – Kauniaisten kaupungin strategia 2018-2022

STF 12.11.2018 §53: Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2021. Budget 2019 och ekonomiplan 2019–2021

SUS 05.10.2015 §75: Heino, Juha 2015: Gymnasiet Grankulla samskola tilaselvitys.

SUUS 22.10.2019 §78: Osavuositarkastus 2/2019

Valtioneuvoston asetus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta 942/2014

(<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=2353;tnimi=vos/v19/v06yt7s19.lis>)

Vipunen.fi: <https://vipunen.fi/fi-fi>

Verkkosivut:

Opetushallitus: https://www.oph.fi/download/46671_Lukion_tilantarpeen_tunnusluvut.pdf

LOPS 2021: https://www.oph.fi/download/194271_Lops2021-www29102018.pdf

<https://www.sss.fi/2019/06/stn-lukiovertailun-karkikaksikko-muistuttaa-jaksamisen-tarkeydesta-luokassa-pitaa-tuntea-olevansa-turvassa-2/>

<https://www.Kauniaisten>

[lukio.fi/sv/boende_och_miljo/gator_och_gronomraden_trafik_kollektivtrafik/aktuellt_fran_kommuntekniken/bus_slinjen_212_kor_kasabergslanken_i_bada_riktningarna.24214.news](https://www.Kauniaistenlukio.fi/sv/boende_och_miljo/gator_och_gronomraden_trafik_kollektivtrafik/aktuellt_fran_kommuntekniken/bus_slinjen_212_kor_kasabergslanken_i_bada_riktningarna.24214.news)

Huvudstadsbladet: <https://www.hbl.fi/artikel/stt-finlandssvenska-gymnasier-toppar-nationell-statistik-pa-studieframgang/>

Tilastokeskus: http://www.stat.fi/til/vaenn/index_sv.html

Liite 1: Pääkaupunkiseudun lukioista 2017 valmistuneiden opiskelijoiden sijoittuminen. Lähde: vipunen.fi

1 v. tutkinnon jälkeen										
	Päätoiminen työllinen	Työllinen opiskelija	Päätoiminen opiskelija, koululainen	Työtön	Varusmies, siivipalvelus mies	Eläkeläinen, sis. työttömyysel- äkkeellä olevat	Muu tai tuntematon	Muuttanut maasta	Yhteensä	% studerande
Espoon Kaupunki	468	270	396	45	129	1-4	123	24	1 458	46
Espoon yhteislyseon lukio	39	6	12	1-4	1-4		9	1-4	72	25
Espoonlahden lukio	78	24	27	9	9		15		165	31
Etelä-Tapiolan lukio	27	33	51	1-4	9		6	6	132	64
Haukilahden lukio	33	24	27	1-4	15		6	1-4	111	46
Kaitaan lukio	42	9	21	1-4	6		9		90	33
Kuninkaantien lukio	39	42	66	6	12	1-4	9	1-4	177	61
Leppävaaran lukio	30	12	24	6	6		15		90	40
Mattlidens gymnasium	21	30	30	1-4	15		15	9	123	49
Olarin lukio	24	21	39	1-4	15		1-4	1-4	108	56
Pohjois-Tapiolan lukio	36	15	27	9	9		15		111	38
Tapiolan lukio	42	42	45	1-4	12		9		153	57
Viherlaakson lukio	57	12	27	1-4	12		12	1-4	123	32
Helsingin Kaupunki	762	534	573	72	108	1-4	237	72	2 361	47
Alppilan lukio	93	36	33	1-4	1-4		27	1-4	195	35
Brändö gymnasium	30	45	27	1-4	6		9	6	123	59
Etu-Töölön lukio	93	30	27	6	12		18	1-4	189	30
Gymnasiet Lärkan	12	39	48		9		6	12	126	69
Helsingin kielilukio	51	18	42	12	9		18		150	40
Helsingin aikuislukio	15	9	9	1-4		1-4	9	1-4	45	40
Helsingin kuvataidelukio	45	33	51	9	1-4		24	1-4	165	51
Helsingin luonnontiedelukio	60	42	63	9	18		27	1-4	219	48
Helsingin medialukio	84	36	39	9	9		27	1-4	207	36
Kallion lukio	54	57	27	1-4	1-4		9	1-4	153	55
Mäkelännrinteen lukio	72	51	63	1-4	9		12	6	216	53
Ressun lukio	30	36	57	1-4	9		12	18	165	56
Sibelius-lukio	45	45	39	6	9		9	6	156	54
Töölö gymnasium	36	42	24	1-4	9	1-4	12	9	138	48
Vuosaaren lukio	45	15	21	9	1-4		18		114	32
Kauniaisten Kaupunki	51	45	54	1-4	30		18	6	204	49
Gymnasiet Grankulla samskola	18	21	18		9		12	6	84	46
Kauniaisten lukio	33	21	36	1-4	18		6	1-4	120	48
Vantaan Kaupunki	459	201	225	33	54		93	12	1 080	39
Helsingin gymnasium	6	6	6		1-4		1-4	1-4	30	40
Lumon lukio	72	24	21	1-4	9		12	1-4	141	32
Martinlaakson lukio	36	30	42	1-4	12		15	1-4	141	51
Sotungin lukio ja etälukio	69	27	27	1-4	9		12		144	38
Tikkurilan lukio	141	63	66	12	15		21	1-4	324	40
Vaskivuoren lukio	135	51	63	12	9		27	1-4	300	38

Liite 2: Opiskelijat kotikunnittain.

Oppilasmäärät per 20.01.2019	Lukio	GGs
kauniaislaiset	64	123
espoolaiset	331	118
helsinkiläiset	3	13
inkoo		1
kirkkonummelaiset	9	39
kökar		
lohja		1
seinäjoki		
siuntio	1	2
tammela	1	

vantaalaiset		
vihti	1	1
ulkomaat	2	1
	409	298
vieraspaikkakuntalaisia oppilaita	345	175
vieraspaikkakuntalaisten osuus	84,35 %	58,72 %

Liite 3:

Ensisijaiset hakijat Kauniaisten lukioon ja GGs:aan 2019, lähde: vipunen.fi

Kauniaisten lukio	
Uusimaa	174
Espoo	116
Espoo International	2
Espoon Steinerkoulu	3
Espoon yhteislyseon koulu	3
Haukilahden koulu	2
Juvanpuiston koulu	3
Järvenperän koulu	26
Karakallion koulu	8
Kilonpuiston koulu	9
Kirkkojärven koulu	6
Kuitinmäen koulu	8
Leppävaaran koulu	5
Mankkaan koulu	5
Nöykkiön koulu	1
Olarin koulu	1
Pohjois-Tapiolan koulu	1
Ruusutorpan koulu	3
Saarnilaakson koulu	6
Vanttilan koulu	1
Viherlaakson koulu	23
Helsinki	1
Englantilainen koulu	1
Kauniainen	55
Kasavuoren koulu	55
Kirkkonummi	1
Nissnikun koulu	1
Vihti	1

Nummelanharjun koulu	1
Varsinais-Suomi	1
Kainuu	1
Yhteensä	176

Gymnasiet Grankulla samskola	
Uusimaa	149
Espoo	49
Lagstads skola	36
Mattlidens skola	5
Storängens skola	8
Helsinki	3
Grundskolan Norsen	2
Hoplaxskolan	1
Kauniainen	75
Hagelstamska högstadiet	75
Kirkkonummi	18
Winellska skolan	18
Lohja	4
Yhteensä	149

Liite 4:
Opetushallituksen suositukset lukiolaisten tilantarpeesta.

Lukion tilantarpeen tunnusluvut

Oppilasmäärä	Hym2 / oppilas
100	12,4
150	10,5
200	8,6
250	8,6
300	7,6
350	7,3
400	6,9
450	6,5
500	6,1
550	5,9
600	5,9
650	5,7

Liite 5:
Lukioihin ja IB-linjoille päässeiden kauniaislaisten määrä vuosina 2017–2019.

Kotikunta Kauniainen ja hakenut sekä päässyt lukioon								Opisk. amm.oppil.
	Kauniainen	Espoo	Hki	Vantaa	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä	
2019	54	45	26		6		131	21
2018	65	26	22	1	2	1	117	10
2017	52	30	31		5		118	16
Yhteensä	171	101	79	1	13	1	366	47

Eri kaupunkien/kuntien lukioihin päässeistä kauniaislaisista opiskelijoista aiheutuneet kustannukset 2018

	Kauniainen	Helsinki	Espoo	Kirkkonummi	Vantaa	Sipoo	
Käyttömenot €/opp. 2018*	7 481	6 432	7 987	6 478	6 023	9 746	
Valtionosuudet	5 576	5 576	5 687	5 679	5 625	6 315	
Kokonaiskustannukset	1 279 251	508 128	806 687	84 214	6 023	9 746	
Valtionosuudet	953 496	440 504	574 387	73 827	5 625	6 315	
Kaupungin/kunnan osuus kustannuksista	325 755	67 624	232 300	10 387	398	3 431	314 140

*Kouluikkuna ja Sipoon kunta 2019.